

زوما - zumá = داماد (طب) -
 رك: زاما
 زومار - zūmār = آذوقه (ه)
 زوماره - zumāra = چارو
 بزرگ (گی)
 زهازه - zahāzah = احسنت
 وآفرین: بشادی یکی انجمن برشکفت
 شهنشاه عالم زهازه گرفت. فردوسی
 زهرزمین - zahrezamin =
 درخت طاق (گر، برهان زیرطابخ)
 زی - zai = بچه. زاده (گی) -
 زاج (آ)
 زیاک - ziyāk = پرنده‌ای که آنرا
 گربه نوروژی نامند (طب)
 زیان - zeyān = ضرر (آ)
 زیبا - zibā = پرنده‌ای بزرگی
 کبوتر که زیر شکم آن سفید و بالهایش
 مشکی است و تاج بلندی بسر دارد و در
 گیلکی آنرا ziba گویند (شی)
 زیپو - zipou = آب پس مانده (خ)
 زیر - zir = دیروز (هتا)
 زیرجلی - zirjoli = پنهانی کاری
 انجام دادن (ط)
 زیرغ - zayarag = نوعی از
 دانه‌های ریز که برای تبرید بکار میرود
 و دارای لعاب است، تخم خرفه (T)
 زیرک - zīrak = از انواع گیاهان
 وحشی (گی)
 زیرک - zīraka = نام پرنده‌ای
 است آبی (طب)

زواله - zavāla = مهره
 کمانگروهه که غالوک نیز گویند، زواله اش
 چو شدی از کمان گروهه برون زحلق
 مرغ بساعت فروچکیدگی گل. کسائی (فر)
 - چونه خمیر که برای نان تهیه شده (خ)
 زواه - zavāh = طعامیکه بزندان
 دهند؛ بندیان داشت بی پناه و زواه برد
 باخویشتن بجمله برآه. عنصری (فر)
 زوده - zūda = گیر و مانع در
 معده و روده (آ)
 زور - zowr = عمیق، خیلی
 گود (لار)
 زور - zūr = پشکل گوسفند
 (ط-م) نیرو و قوت (همه)
 زور آوردن = نیرو کردن
 زورزدن = نیرو بکار بردن
 زورکردن = نیرو کردن
 زورگفتن = حرف نا حساب گفتن
 زوری - zowri = عمق، گودی (لار)
 زوزو - zozo = خارپشت (لار)
 زوزه - zūza = صدای گرگ و
 شغال و سگ (خ-ط-م) (طب)
 زوزه کشیدن = فریاد کردن سگ و
 گرگ و شغال
 زوفه - zūfa = جوانه درخت (لا)
 زوک - zuk = تنبوشه باریک (به)
 زولبیا - zulbiyā = شیرینی ایکه
 از ماست و روغن و شکر در ماه رمضان
 درست میکنند (همه)
 زولنگ - zūlang یا zūleng
 = نام گیاهی است مأکول (طب)

ژان - žán = در (ك)

ژانك - žānak = زن (خل)

ژن - žen = زن (ك-ار)

ژیق - žēq = زه دوک (خوا)

ژینه - žina = زانو (ك)

س

سا - sā = آسمان بی ابر (شاید)

مخفف صافا (ل) - برای (ك)

سات - sāt = آرایش (طب) - از

نوابغ در کلمه «سور و سات» (ط)

ساج - sāj = زلف یا موی برگشته

بطرف بناگوش - کاکل (گی) - گیس (آ) -

بمعنی «ساز» از ساختن (ل)

ساجه - sāja = چارو (م)

ساج - sāc = ساج (گی)

سادان - sādán = مقدار پنج

سیر (آنی)

سادن - sādon = روغن (ك)

سارخ - sārox = دستمال بزرگی

که در آن پارچه و لباس بپچند و بر سفره

نیز اطلاق شود - و در بعضی نواحی آنرا

sāroq گویند (لار)

سارق - sāroq = سارخ (خ)

ساز - sāz = میله آهنی آسیاب

که با چرخ میگردد و سنگ روئین را

میچرخاند (ا)

سازواش - sázváš = از انواع

گیاهان وحشی (گی)

زیره - ziza = پرنده ایست کوچک

که سینه آن سرخ رنگ است (گیل)

- زخمی که پوست آن رفته و گوشت زل

بیرون آمده باشد (ل)

زیک - zik = صلصل (پرنده‌ای از

نوع گنجشک - طب) - آب بینی (ل)

زیگلا - ziglá = چغاله (بش)

زیگلاچو - ziglácow = چغاله

زردآلو (بش)

زیل - zil = فضله همه پرندگان

بجز مرغ و خروس (همه) - زیر مقابل

یم (آ) - فضله کیونر (خ) - تاولی که در

اثر پارو زدن یا بیل زدن بدست میزند -

آماس و ورم لثه دندان (گی)

زیله - zila = حلوای بی شیرینی

(ا) - خوراکی که از آرد و درد کرده تهیه

کنند و آنرا «دردده» نیز گویند (ال)

زیم - zeym = زارع و کشاورز (به)

زین - zeyn = خوب (ك)

زین - zin = آنچه روی اسب

برای نشستن تهیه میشود (همه)

زیندان - zindān = زندان (آ)

زیوار - zivār = چهارپایه دانگ

در زمین (آش)

زینه - zina = راه‌پله (خ)

زییل - ziyil = دانه‌های کوچک

که بر جلد بدن برآید (آ)

ژ

ژاپوشوک - žāpušuk = دل و

چکر (ك)

سامان - sāmān = کاه (آ)
 سان - sān = باد موافقی که بر
 بادبان کشتی وزد، باد شرطه (گی)
 سانجو - sānju = ذات‌الجنب (قز)
 سانجی - sānji = ذات‌الجنب
 (آ) - رك: سانجو
 ساوور - sāvūr = ازگیل (گر)
 سبده‌کاسه - sebadkasa = سبد
 بزرگ که زیر آن خوردنی گذارند (خ)
 سبزه - sabza = برگست، گیاهی
 که دارای گل زرد است و خرخورد (شی-
 فرهنگ اسدی ص ۳۶)
 سبزه‌قبا - sabzaqabā = کلاغ
 سبز، سنقره (آ)
 سبله - sabala = از انواع
 ماهی (گی)
 سبول - sobūl = کیک (گی)
 سبون - sabun = باد گرم- گرمای
 سخت (ك)
 سبه - saba = سک (به)
 سبیلی - sebili = نوعی ماهی
 حرام‌گوشت (گی)
 سپ - sop = ظرفی که از ساقه
 گندم سازند و برای پاک کردن گندم و
 جا دادن غذا بجای سینی بکار رود (لار)
 سپچه - sapca = تشت بزرگ (به)
 سپک - sapok = قرص صورت-
 گردی و فریبی صورت (لار)
 سپل - sapal یا sapal = مکس
 معمولی (طب)

سازه - sāza = جاروب (طب)-
 -رك: ساجه
 سازیر - sāzir = نام گیاهی (طب)
 ساسو - sāsu = از انواع گیاهان
 وحشی (گی)
 ساغری - sāqeri = کفشهای قدیم
 سبزرنگ زنانه (ط-خ)
 ساق - sāq = سالم (ا) - درست
 و خوش و خوب (ك)
 ساقاله - sāqāla = سفال (آش)
 ساق‌ترشک - sāqterešk =
 گیاهی است ترش مزه (خ: برهان زیر
 تره خراسانی)
 ساگ - sāg = سایه (لار)
 سال - sāl = پیشانی، رجوع شود
 به سوال (م) - گیاهی است وحشی که
 زمبیل‌های معمولی کیلانرا از آن می‌بافند-
 از درختان جنگلی (گی)
 سالخوم - sālxom = تاسکه انگور-
 در تهران «سالخه» گویند (آ)
 سالروز = روز آخر پایان سال
 اول از فوت کسی یا واقعه‌ای (همه)
 سالگرد = شروع سال نو پس از
 گذشت یکسال، مثلاً برای گذشتن یکسال
 دیگر برواقعه تاریخی و مهم سالگرد آنرا
 جشن میگیرند (همه)
 سالیك - sālik = دام ماهی-
 گیری (طب)
 سالیمی - sālimī = پوست سبز
 گردو (گی)
 سام - sām = مات و متعجیر (آش)

سدره = sedra = نیم تنه (خ)
 سدوم = sodum = عرقی که از
 ترس و وحشت یا مرض بر بدن نشیند -
 لرزش و احساس سرمای تب آور (لار)
 سده = seda = خاکستر (لار)
 سده = soda = پارچه‌ای که از
 کهنگی تار و پودش در حال نابودی
 است (لار)
 سدیری = sedairi = نیم تنه -
 پالتو بلند (لار)
 سر = ser = ناپاله‌هایی که در طول
 زمستان کف آغل انباشته میشود و برای
 سوخت بکار میبرند (ا) بی حس و کرخ
 شده عضوی (ط-آش)
 سر شدن = کرخ و بی حس شدن عضوی
 سر = sor = بهن چار پایان (لار) -
 از درختان جنگلی (گی) - شیرخوردنی
 سر خوردن = لغزیدن؛ پابنه از لطف
 سر دوش من سر بخور از دوش در آغوش
 من - ایرج
 سرارون = sarārun = جاروی
 بزرگ (ا)
 سراغ = sarāq = نشانی (خ)
 سراغ جستن = نشان گرفتن
 سراغ گرفتن = نشان جستن
 سراپان = sarālbān = نوتی
 بوته سوختنی (طا)
 سر بنیست = sarbenist = گم
 شده و مفقود (خ)
 سر بنیست شدن = مفقود شدن
 سر بنیست کردن = مفقود کردن و از
 میان بردن

سپلشت = sepelašt = بد آوردن
 - نیامد کار - بدبختی (ط)
 سپوچ = sopūc = سیش (لا)
 سپول = sopūl = کیک (لا) -
 رگ: سبول
 سپهک = sepahak = تخمی است
 گرد و میان گندم و عدس زیاد است (شی):
 برهان زیر راقوا)
 سپیژ = sapiž = سرپوش (تا)
 سپیل = sepil = تکه‌ای کوچک از
 کاه و غیره (گی)
 ستیره = setra = نیم تنه - سدره (آ)
 ستکر = setkar = از پرندگان
 آبی (گی)
 ستی = seti = آلوی زرد (طب)
 ستی = sati = آلوی زرد (م) -
 رگ: سوتی
 ستیک = satik = سترگ (آ)
 سچ = sej = قره قرون (ا) - کشک
 سیاه (م)
 سچنچک = soconcok = چه با تمه
 زدن (لار)
 سختون = saxtun = نقاطی از
 کوه که سنگی و سخت عبور است (لار)
 سخر = soxr = سرخ (سم-س)
 سخو = soxu = پرنده ایست که در
 باطلاحها و نیزارها زندگی میکند (گی)
 سد = sed = پله خوبی - نردبان
 (ج) - عصر روز سوم مردن کسی (به)

sorxakarkari - سرخه‌گرگری -
 = از انواع پرندگان صحرائی (گی)
 = sorxakuli - سرخه‌کولی -
 ماهیهای قرمز که معمولاً در حوض دیده
 میشود (گی)
 سرخه‌واش - sorxavāš = از
 انواع گیاهان وحشی (گی)
 سردار - sardār یا serdār =
 نام درختی (طب)
 سردم - sardam = جای مرشد
 و سخنور قهوه‌خانه (ط)
 سردمدار = کسیکه در سر دم‌مینشند
 سردو - sordu = محل‌خاکروبه
 و زباله (لار)
 سرده - sarda = نان و غذای
 مانده (لار)
 سردی - sardi = نردبان (گی)
 سردیگ - sardig = دمکنی (شی)
 سرزن - sarzen یا sarzan =
 سرپوش (م)
 سرسام‌واش - sarsámváš =
 گیاهی است وحشی (گی)
 سرسر - sorsor = آهسته‌نجوی
 کردن (خ)
 سرسرگردن = نجوی کردن، سرگوشی
 حرف زدن
 سرسره - sorsora = جائیکه
 برای سرخوردن تهیه شود (ط)
 سرسریک - rerserik = رجوع
 شود به سریک

سربو - serbu = سرقفلی (گی)
 سربوفه - serebofa = موقع
 خرمین و اواخر بهار (لار)
 سرت - sarat = پرنده‌ایست (گی)
 سرتخ - sertex = بی‌حیا و پررو
 در اطفال و در لارستان «شرتی» گویند (آ)
 سرتو - sereter = خوشحال و
 سردماغ (لار)
 سرتوک - sartūk = بادیکه از
 شمال‌شرق وزد (گی)
 سرتوک - sortuk = دریده و
 سمج (آ) - رگ: سرتخ
 سرتیره - sartira = خط‌الرأس
 کوه (لار)
 سرج - sorj = قراقروت و در
 گیلکی آنرا serj گویند (م) - رگ: سزه
 سرچک - sorcok = چمبانمه
 نشستن (لار)
 سرچه - serca = گنجشک (آ)
 سرخان - sarxān = چوبی‌است
 در دکان نانوائی که کارگران لباس‌خود
 را روی آن میگذارند (آ)
 سرخش - serxeš = شیرخشت (آ)
 سرخه‌چومه - sorxacūma =
 از انواع پرندگان صحرائی است (گی)
 سرخه‌دار - serxadār = نام
 درختی است (طب)
 سرخه‌شلوار - serxašalvār =
 گیاهی خوردنی (طب)

- سرند - sarand = غریبالخانه
درشت (آ)
- سرنگ - serang = از انواع
پرندگان شکاری است (گی)
- سروان - sarvān = ساربان (آ)-
نام درجه‌داری از ارتش (ت)
- سروش - sorūš = دوائی قرمز
رنگ که برای خشکاندن زخم بکار میرود (آ)
- سرومر - soromor = چاق و
فربه و سرحال (لار-ط)
- سرون - sorūn = کفل (خ)- و
در لغت نیز بهمین معنی آمده: گریقین
هرگز ندیدی از گمان آویخته اینک
آن فربه سرونش وانک آن لاغر میان.
عنصری (فرهنگ اسدی)
- سره - sara = کامل، تمام (گر)-
مساوی (طب)- سراوخانه (م)
- سریان - seryān = سرگین (طا)
سریک - serik = زره (م)- رک:
سرسریک
- سرین - sarin = متکا (طب)-
سردخنک (آ)
- سز- saz = سبز (م)- فرج‌زنان (لار)
سزار - sezār = سرگردان -
حیران (به)
- سزگ - sezg = آبیکه روی دوغ
یا ماست میافتد و بفارسی «زرداب»
گویند (ک)
- سزه- seza = قراقروت (آش)- رک: سچ
- سس - sas = نوعی ماهی شبیه
بکفو - بی نمک و بی مزه (گی)
- سرسم - sersemo = سیسنبر (طب)
- سر سوم - sarsum = سرسام و اش
(گی)- نوعی گیاه (لا)
- سرشک - serešg = سریش (خ)
- سرفترک - sarfatrak = سر
زده و ناگهانی (لا)
- سرك - sarak = اضافه (لار)
- سرکن - sarkan = شخم‌زمین در
تابستان که برای شخم و کشت پائیزی
آماده شود (لار)
- سرکوله - sarkula = از انواع
پرندگان صحرائی (گی)
- سرکه‌نگ - serkagak = سیر
کوهی (طا)
- سرك - serg = زننده- وحشی (ك)
- سركال - sargal = انتهای باغ (م)
- سركه - sarge = پهن (لار)
- سرمال - sarmāl = با هم ،
همال (طب)
- سرمو - sarmu = گیاهی است
شورمزه که در فصل بهار روید و آن را
پخته با ماست خورند (لار)
- سره- serma = نوار دور مخده (ط)
- سرنج - saronj = مخروطی است
با دوقاعده که بر سر آن میخ است و بدور
ریسمان پیچیده آنرا رها می‌کنند تا
بدور خود بچرخد (لار)
- سرنج - soranj = جوشهائی شبیه
به زگیل بزرگ که بدن میزند (گی)

سك - sok = مشکل و درهم (به) -
 آب بینی (ت) چوب کوچک نکتیزی که
 چارپا با آن رانند (ط)
 سَك زدن = راندن چارپا با «سك»
 سَك - sak = آب بینی (آش) - لکن
 خاصره (لار)
 سَك - sek = آب بینی (طب: زنگ)
 - رَك: sok و sak
 سَكْت - sekat = چوبیکه برای
 پشتی بانی دیوار و غیره گذارند (لا)
 سَكرو - sakrow = سبوی دهن
 گشاد سفالین (لار)
 سَك سَك - sok sok = بی تابی و
 وسواس (لار)
 سَكَنچَه - sokenca = کسیکه
 همیشه از بینیش آب روان است (آش)
 سَك - sog = کف دست (لار)
 سَكرد - segard = دهانه چاه و
 قنات بعد از لبه آن در نیمه اول دهانه
 استوانه ای (لار)
 سَكرمه - segerma = چین پیشانی
 واخم (ط)
 سَكرهَن - segerehn = اخمو -
 عبوس (به)
 سَل - sal = استخر (گی) - سخت
 و غیر قابل عبور (طا)
 سَل - sol = رم (ك)
 سَل - sel = آب دهن در حال بیرون
 آمدن (طا)
 سَلاب - solāb یا salāb =
 برهنه (طب)

سَسَد - sesd = نهی و خالی (ه)
 سَسَرِيك - sosrik یا sesrik =
 قطره - ذره (طب)
 سَسَك - sesk = ذره (م) - رَك: سَرِيك
 سَغ - soq = از انواع درختان
 جنگلی که چوب آن مصرف صنعتی
 دارد (گی)
 سَغ - seq = سنگ (ه-تا)
 سَغسی - saqsi = سفالین (آ)
 سَغره - seqra = ساغری (گی)
 سَفْتال - seftāl = نوعی زنبور (گی)
 سَفْتَه - sefta = چا پلوسی و
 تملق (ك)
 سَفْتَه - softa = دشت اول دکاندار (ا)
 سَفَل - sefal = مکس درشت ،
 خر مکس (م)
 سَفِيد - sefid = نوعی ماهی (م)
 سَفِيدال - sefidāl = سفیددار (خ)
 سَفِيدغَار - sefideqār = از
 انواع پرندگان است که در کنار آب
 زندگی میکند (گی)
 سَفِيدی - safīdi = لبنیات (لار)
 - پرنده ایست (گی)
 سَفِيل - sefil = ویلان و سرگردان
 و غالباً با کلمه «سرگردان» می آید؛ سفیل
 و سرگردان (خ-آ)
 سَق - saqq = قسمت بالای داخل
 دهن (خ)
 سَقَه - saqa = یکی از انواع درختان
 جنگلی (گی) - رَك: سَغ

سمچو - samocu = حلقه چوبینی

که در موقع شخم و خرمن کوبی بگردن
گاو میاندازند (ا)

سمد - samad = از انواع درختان
جنگلی (گی)

سمرخ - semrox = تمشک و توت
فرنگی (طب)

سمه - sama = دو چوب نازکی از
گاو آهن که در دو طرف صورت گاو جای
دارد - يك سر این دو چوب در یوغ
است و سر دیگر آن با بندی بهم بسته
شده (آش) - سفیه و ناروان (آ)

سمهک - semehk = بوی زننده
ماهی و امثال آن (لار)

سنا - sená = شنا و در خراسان
«سینوه» گویند (س-سم)

سنباد - sonbād = باد غرور (خ)

سنج - senj = پول (به)

سنجه - senja = عناب (طب)

سنجه - sanja = پیچ و دزد شکم
که در آذری «سانجی» گویند (گی)
سندو - sendu = هندوانه (گن)

سنده - senda = گه (خ)

سنگار - sankār = سنگ یا آهنی
که شیشه را روی آن بغلطانند و از
اصطلاحات شیشه گرانت (گی)

سنگ - song = توله سگ (لار)

سنگک - seng = سبوس نرم آرد (لار)

سنگاجی - sangāji = سنگ

فرش کوچک و نوع آن (خ)

سالت - salt = نردبان (خوا)

سالجین - salcin = رفو (آش)

ساخته - salxa = تلمسکه انگور
(ط) - رك: سالخوم

سلف - self = تفاله و باقیمانده
میوه و نوع آن (لار-ط)

سلک - selak یا selek = گوسفند
ماده یکساله (طب)

سلوت - solut = خیارچنبر (لار)

سله - sella = سبد (خ)

سلیته - selīta = زن بدکار و
بداخلاق - در لارستان «سلیته»
گویند (خ)

سما - somá = بهانه (خوا)

سما - sammá = رقص (سم-تا) -
بازیگوشی (تا)

سمارخ - semāroq = نوعی از
قارچ (خ)

سماق بالان - somāqpālān =
چلو صافی (آ-ل)

سماک - semmāk = بوی مخصوص
ماهی (گی)

سمبل - sambal = از سرواشده،
از روی عدم توجه و دقت انجام شده (ط)
سمبل کردن کاری از سرو کردن آن

سم بند - samabend = بندی که
دو «سمه» گاو آهن را بهم می بندد

(آش) - رك: سمه

سمت - semet = درخت نارون (گی)

سوینق - sūpanq = فلاخن است
 که در تاتی sūpang میگویند (تا)

سو توریف - suturuf = از انواع
 گیاهان وحشی شبیه بعلف «پی باغی» (گی)

سوتی - sūti = آلودرد (م) -
 رك : ستی

سوتیامی - sutiyāmi = نور
 چشم (ب)

سوختی - suxtey = از پرندگان
 صحرایی است (گی)

سوده - sūda = گیاهی از جنس
 اسفناج (خ)

سور - sūr = سرو (طب) اصطلاحی
 در بازی ورق (همه) - شام خوراکی (تا)

- از انواع درخت جنگلی (گی)

سورا - savará = سبد (تا)

سورچران - surcarán = کسیکه
 بی وعده بجهجا می رود (ط)

سورکش - surkeš = آلتی که با
 آن جای صاف میکنند (آ)

سوره - sovára = موش خرما
 (اس) - سبد (ه)

سوز - sūz = سبز (طب)

سوزنه - sūzana = گرم شب
 تاب (گی)

سوزنی - sūzanī = پارچه
 چهار گوش که دوره آن دوخته شده وزیر
 سماور میاندازند (همه)

سوزمانی - suzmāni = سوزش
 دل و امثال آن (گر)

سنگ تریک - sangeterik =
 تکرک (م-طب)

سنگر - songor = میمون (لار)

سنگره - songara = یخ و در
 بعضی نقاط آنرا sangara گویند (لار)

سنگسدان - sangesdán =
 سنگلاخ (آش)

سنگل - sangal = قسمتی از
 ریخ گوسفند که به بشمش می چسبند و گلوله
 وار خشک میشود (آش)

سنگیناک - sangīnak = قره
 ماش (ط)

سو - su = تبار و اصل (طب) -
 نژاد و اصل حیوانات (آش) - ضیاء و
 روشنی (م - ب)

سو - sove = سوهان (طب)

سوا - sová = جدا (آش) -
 رك : سیوا

سوال - soval یا sevál =
 پیشانی (م) - رك : سأل

سوالشا - soválašā = دوشاخه
 یا سه شاخه ای که با آن خوشه های گندم را
 برای خرمن کردن از خرمن پشاین
 میکشند (آش)

سواله - sovāla = ساقه گندمی
 که پس از درو کردن بر زمین می ماند (آش)

سوب - sub = آنچه از پوست و
 نرمه کاه که از برنج بعد از پادنگ دوم
 گرفته شود (گی)

سوپا - supá = کره خر (آ-تا)

سوزنه - sovzana = ظرفی که از
 گال گوسفند و موی بز درست میکنند
 و با آن خاکستر تنور و سوخت خود را
 از جایی بجائی میبرند (آش)
سوزه چنار، سوزو چنار - cenār
سُوزُ یا سَازا = تاجریزی (طب)
سوزی - sowzi = تره (آ)
سوسالنگ - sūsālang = بخشی
 از میوه که پس از خوردن باید دور افکنده
 شود مانند چوب خوشه انگور (آش)
سوست - sevest = آدم پر حرف
 - سمج - گل سوسن (به)
سوسک - sūsak = کرمی که
 در آب گوشت یا خوراک مانده پیدا
 میشود (آش)
سوسو - sūsū = مسامحه (طب) -
 آلتی که با آن سوت کشند (خ) - نور
 ضعیف که از جای دور دیده شود (ط)
سوسوزدن = روشنی ضعیف دادن
سوسه - sūsa = اشکال و کلاک
 (ط-خ) - سوسه دو آیدن در کاری = خراب
 کردن آن (ط)
سوسه ری - sūsari = سوسک
 کوچک قهوه ای رنگ که بوی بد میدهد (آ)
سوغان - suqān = پیاز (آ)
سوف - sūf = نوعی ماهی (گی)
سوفار - sūfār = تنبوشه های
 نیمه ای که بام را با آن می پوشند (گی)
سوک - suk = راست و مستقیم (گی)

سوکول - sukūl = دمل درشت -
 تخم گیاهی است که در مرداب بندر پهلوی
 زیاد دیده میشود (گی)
سوغولو - sūgulū = خروس
 خانگی (گا)
سول - sūl = ظن و گمان (لار) -
 زلف تروسان - پاروی کشتی رانی (ک) -
 سمبل (ل) - سوراخ (به)
سول تیج - sultij = شخص خود
 سر و مستبد (گی)
سوله - sula = سوسک گندم (به)
سوم - sum = باد سرد ناراحت
 کننده (لار) - باد سام (اس)
سوما - sūmā = قنات، راه آب
 زیرزمین (طب)
سوما نه - sūmāta = شچی که در
 تاریکی بنظر آید (ب)
سون - sun = برهنه، عریان (لار)
سوند - sevend = حصیری که از
 برگ درخت خرما بافند (لار)
سوناک - sūnak = ظرفی سفالین
 که زیر سبوی میگذارند تا آبیکه از کوزه
 میتراود در آن جمع شود (آش)
سونه - sūna = ظرف خمیر (ت)
سوور - savūr = ازگیل (تا)
سوید - sovid = سفیدار (آ)
سهار - sahār = بوی عفونت
 گوشت و تخم مرغ و امثال آن (لار)
سهر - sehr = کرخ و بی حس
 شدن عضوی (ش) - رگ؛ سر

سیاسرت - siyásarat = از
انواع پرندگان صحرائی (گی)

سیاسلیم - siyásalim = نام
پرندهای آبی است (گی)

سیاسیتی - siyásiti = از انواع
سار (گی)

سیاغار - siyáqār = از انواع
پرندگان آبی است (گی)

سیاکر - siyákar = نوعی پرند
آبی (گی)

سیاکرگری - siyákarkarey
= از انواع پرندگانست (گی)

سیاکوتی - siyákuti = از
انواع حشرات - درختی جنگلی که میوه‌ای
ترش با اندازه آلبالو دارد (گی)

سیالیک - siyálik = دام‌ماهی
گیری (م)

سیانسر - siyánespar = از
انواع پرندگان (گیل)

سیاوا - siyávā = بادیکه از
جنوب غربی وزد و برف آور و خطرناک
است (گی)

سیب - sib = هول و فشار (طب)

سیبه - siyba = کوجه بن بست (اس)

سپال - sipāl = ساقه جو و
گندم (به)

سپیک - seypak = بی آب (ک)

سپه - sipa = کتره خر (ه)

رك : سويا
سپته - sita = سار (گی)

سهمان - sahmān = مرتب و به
سامان (آ)

سهر - semor = بز سه‌ساله (ت)

سهن - sehen = سوهان (م)

سهنک یا سهک - sahang یا
sahang = کوزه بزرگ سفالین (آ)

سه‌نمه‌زار - senemzār =
نصف «نمه» که هشت يك «پنج سیر»
است (شی)

سی - si = برای (شی-ل) - نردبان
که در بعضی نقاط se یا sed گویند (لار)
- عدد صد (سم-س) - شش گوسفند (ك)

سی - sey = سگ (ل)

سیاکراز - siyáakrāz =
پرندهایست (گی)

سیاپلم - siyápelam = علفی
سیاه‌رنگ که در جنگل روید و دارای برگ‌زیاد
و از دانه آن شیره می‌گیرند و خوردنی
است (م)

سیاپه - siyāpa = نام پرندهای
است (گی)

سیاتال - siyátāl = گیاهی است
وحشی (گی)

سیاتوسکا - siyátuskā = از
انواع درخت جنگلی که آنرا «سیانوسه»
نیز گویند (گی)

سیاخود - siyáxud = از انواع
پرندگان آبی است (گی)

سیاره - siyāra - سنگچین دامنه
تپه یا کوه که برای تهیه محل کشت درخت
وزراعت آماده‌کنند (طا)

سیسک - sisk = پرنده ای کوچکتر
از گنجشک و شبیه بان که در شیراز «تیسک»
گویند (ط)

سیفتال - siftāl = نوعی زنبور
است (گی)

سیکا - sikā = نوعی مرغابی که
اهلی است (گی- م)

سیل - sil = پوست سبز روی
گردو (گی) - فلس ماهی (لا)

سیلاب - seylāb = باران سخت (طا)

سیلنکا - silotkā = نوعی ماهی
که آنرا «شنگ» نیز خوانند (گیل)

سیلک - silk = گوسفند ماده
یکساله (م)

سیلکه - silka = تخم شپش (آ)

سیلام - seylam = کبک دری که در
مازندران seylem گویند (طب)

سیله - sila = نشتی سفالین که
در آن آرد خمیر میکنند و بالباس و اشیاء
دیگر می‌شویند (آش)

سیم - sim = باد کشیدن زخم (خ) -
کورک و دمل (م)

سیم کردن زخم = هوا خوردن و
ناسور شدن (خ)

سیمکا - simkā = سیماک (م) -
رک : سیم

سیماک - simkāk = دمل (م)

سیم گیر - simgīr = نوعی عقاب
ماهی گیر (گی)

سیمی تن - simītan = جان سخت
- پررو و قیح (آ)

سیج - sij = رجوع شود به سج

سیچاک - sicāk = گیاهی وحشی
وسمی است و اگر گوسفند بخورد از کمر
لوس میشود (گیل)

سیخور - sixur = جوجه تیغی
و در بعضی نقاط سیخول (به)

سیده - seyda = پرنده ای سفید
رنگ که در باطلاها و مزارع برنج دیده
میشود (گیل)

سیرک - sīrak = گیاهی خوردنی
مانند سیر که آنرا سیر کوهی گویند (آش)

سیرکو - sirkū = هاون (کا)

سیرمو - sirmū = سیر صحرایی
(شیراز: برهان زیر شقر دیون)

سیرموک - sirmuk = سبزی
مخصوصی که در آش ریزند (گی)

سیره - sira = شب نشینی دوره
و مهمانی بنوبه (آ) پرنده ای کوچک (ط)

سیریک - sirik = سیر کوهی (م)

سیزان - sizān = طاق آجری یا
خشتی (آش) - زیر زمینی (مه)

سیزان - seyzān = طویله ای که
سقفش سنگی است (ت) - رک، سیزان

سیس - sis = الیاف درخت خرما
که دور تنه درخت و روی پوست آن
قرار دارد و از آن طناب می‌بافند (به) -
نام گیاهی غیر ماکول از جنس کنگر (طب)
- سخت و پرمقاومت (ب)

سیس - seyso = بز از سه سال
بیالا (ت)

سیه - siya = یکهشتم وزن تبریز
تقریباً معادل ۶۲ مثقال (آ)

ش

شاب - šāb = احشاء ماهی نر
غیراز روده - غده مولدمنی درشکم ماهی
نر(گی) - قدم جست و خیز و شلنگ (طب)
شابایداخ - šābāydāx = بادیه
بزرگ (آ)

شاپ - šāp = بازو - مرفق (ك)
قدم جست و خیز و شلنگ (طب)
شاپات - šāpāt = شلخته و نفهم -
پخمه (گی)

شاپسند - šāpasand = پرنده ای
آبی (طب) - نام گلی است معروف (همه)
شانه - šāta = لواش (خوا)
شات - šāt = پوست شاخه های
جوان درخت که قابل کندن باشد (گی) -
کزافه و لاف (ك) - موم (لار)
شاتی = آلوده بموم (لار)

شاتلیک - šātlik = پارچه
شطرنجی (گی)

شاجین - šācin = میوه درشت
و خوب (آش)

شاخ کردن - šāxkerdan =
افروختن نور (خ)

شاخگیر - šāxgir = نام چوبیکه
بدان آتش تنور را جابجا کنند (خ)

سیمید - simid = از انواع درختان
جنگلی که چوبش بمصرف الوار و نخته
میرسد (گی)

سین - sin = کشک ساووظنار(ت) -
سینه (ك)

سینگیر - singlar = ساق پا (نا)
سینو - sinow = شنا در ورزش
قدیم یا آب (آ-خ) - رك: سنا
سینه خیز - sīnaxīz = درحال
باسینه بجلو خزیدن (خ)

سینه سرخه - sīnasorxa =
پرنده ای باندازه گنجشک که سینه اش
سرخ است و زمستان بصفحات گیلان
می آید (گی)

سینه گردن = جلو آمدن دیوار در
نتیجه خرابی (ط)

سینه کش - sīnakaš = سربالائی
نشیب دار کوه و تپه (خ)

سیوا - sīvā = جدا (خ-گی) -
رك: سوا

سیوتیکا - sivotikā = مینا
(نام پرنده ایست) (م)

سیوفک - sivofoek = نام
درختی جنگلی (طب)

سیسوله - sisula = ضعیف و
لاغر - مردنی (ك)

سیوما - sivomā = فروردین
ماه (طب)

سیوتگ - sivang = متصل،
پیوسته (ك)

- شال و بیک - šálvelik - یسا
 šálvalik = نام درختی (طب)
- شال هیل - šálhil - گیاهی است
 وحشی (گی)
- شاماموسا - šāmāmūsā = دوائی
 مثل گل ارمنی که در مرض گال بکار
 می‌رود (آ)
- شان - šān = تیغه کوه (ك) - يك
 تکه عسل (آ)
- شانه - šāna = پرنده ایست (گی) -
 يك تکه عسل (آ)
- شاهانی - šāhāni = نوعی انگور
 و شرابی که از آن تمبیه کنند و در زمستان
 مصرف شود و حرام نیست (آ)
- شاه بهبه - šāhbaba = مردمك
 چشم (آ)
- شاه بهله - šāhballa = لقمه
 بزرگ (آ)
- شاه توت = توت (م) - توت سیاه (همه)
 شاهونی - šāhūni = خرمائی
 زرد رنگ و نرم که در گرمسیر سیرجان
 بدست می‌آید (به)
- شب پا - šabpā = محافظ مزرعه (لار)
 شپرز - šeperza = مضطرب و
 دهشت زده، آشفتگی وضع منزل (ك)
 شبره - šebre = شبنم (طب) -
 رك: شدرم
- شبری - šebri = نختخواب (لار)
 شب لا - šablā = پارچه پشمی
 ضخیم که دارای دو گوشه است و گال‌شها
 شب سر را در يك گوشه آن کرده يك لا
 بزیر و يك لا برو میکشند (تن)
- شاخ نفیر - šaxnefir = نفیر
 درویشان (خ)
- شاخوس - šāxus = ازددرختان
 بومی گیلان که در تهران بنام «گل بریشم»
 معروف است (گی)
- شاخ و شانه کشیدن = بمیان معرکه
 آمدن و مبارز خواستن (خ)
- شار - šār = علف چارو (م) -
 چلچراغ (خ) - رك: شیشار
- شازمبور - šāzembūr = زنبور
 درشت وزرد یا قهوه‌ای (آش)
- شاش - šāš = پراکنده و متفرق
 (ك) - موریا نه (آش)
- شاغثنی - šāq, ani = نوعی درخت
 خرما که ممتاز می‌باشد (لار)
- شاکول - šākul = فك و آرواره -
 ریزه جفت - آهن چپ و راستی که يك سر
 آن بچوب «جگ» و سر دیگر آن به
 «مانك» بسته میشود (به)
- شال - šāl = پارچه پشمی - برك
 (آ) - شغال (طب)
- شال به - šālbehe = درختی
 است که چوبش قرمز شبیه به صندل است (طب)
- شال خومه - šāl xuma = از انواع
 قارچ (گی)
- شال دم - šāldem = گیاهی است
 وحشی (طب)
- شال دوم - šāldum = گیاهی است
 وحشی (گی) - رك: شال دم
- شال کولا - šālkulā = قارچ (گی)

شَبَلَز - šāblarz = نام برنده ای
 است (گی)

شُپَل - šopell یا šapell =
 سوت (طب)

شپه - šapa = کسیکه استخوان
 کفالش معیوب باشد و در موقع حرکت
 پای خود را بزمین بکشد (گی)

شپول - šapul = موج (ك)

شت - šot = کج و خمیده (ه)

شت - šat = نوعی حصیر که مخصوص
 گستردن نان و غذا بر روی آنست (لار)
 - رك : شتل

شت - šet = شیر خوردنی (ه)

شَتال - šetāl = بی مزه (لار)

شتا - šattá = بی شرم و بی آزر
 و ماجراجو (لار)

شتاگری = بی حیائی و ماجراجویی

شتره - šatarā = ترکه و شاخه
 نازک (ل)

شَتاك - šatak = بوریا، حصیر (لار)

شَتَل - šatal = بی مزه (گی)

شَتلی - šeteli = پولیکه بعنوان
 دستخوش از برنده قمار میگیرند (ل)

شَتنگ - šateng = چوبیکه در
 قسمت فوقانی گاو آهن است و دو قسمت
 آنرا بهم متصل میکند (لار)

شیتل - šetil = نهال - نشای
 درخت و بونه (ا)

شته - šata = پرش - جهش (لار) -
 یکی از آفات نباتی که در گندم و برنج پیدا
 شود (همه)

شَخ - šax = راست (آخ)

شَخ کردن = راست کردن آلت
 رجولیت (خ) - رك : شق

شَخَنه - šaxta = سرمای خشک
 (آ) - شب نم یخ زده (گی) - نوعی خربزه
 است (خ)

شَخَل - šaxal = سنگلاخ (ك)

شدرم - šedrem = شبنم (طب)
 رك : شبره

شرا - šarā = گرما - باد گرم -
 جوشش که باخارش بدن توأم است (ك)

شراب - šarāb = نمک آب پنیر و
 گوئی از کلمه «شوراب» گرفته شده (آ)

شراهه - šarrābā = دنباله های
 شال و پارچه ریشه دار (خ)

شرت - šert = شیر خوردنی (نا)

شرت - šort = کم شده (برو)

شرتخ - šertex = جلمبر (آ)

شرتوله - šertūla = پاره
 پوره (خوا)

شرتی - šerti = طفل شوخ و مزاحم -
 پررو (لار)

شرتی گری = بی حیائی و پرروئی
 - دریدگی (لار)

شرتین - šertin = زیبا (نا)

شرجی - šarji = نمناک و فقط
 در مورد هوا بکار میرود (ط-ج)

شره - šerra = کهنه و پاره (ك)

شرشر - šoršor = اسم صوت برای
 صدای ریختن آب از جایی بلند (خ)

شرشره - šoršora = آبشار
 کوچک (خ)

شش نو - šešnow = صفت برای
 قمه و قداره (T)

شغز - šaqaz = کپل و سرین (به)

شفت - šefot = احمق (طب)

شفت - šaft = چماق (خ)

شفتال - šaftāl = خیاریکه از
 رسیدگی زرد شده و آنرا «جفتال» نیز
 خوانند (لا)

شفتکه - šaftaka = از حیوانات
 وحشی که بر وباه شبیه است (گی)

شفر - šofr = گزن، کفاشان و
 آلت بریدن چرم (ا)

شق - šaq - راست (خ) - رك: شخ

شك - šok = سوسک سرخ رنگ (لار)

شكاتم - šekātom = خرده و تراشه
 چوب (لار)

شکاری - šekāri = نهی داخل ته
 غلیان (اس) - منسوب بشکار (همه)

شكاف - šekāf = دولاب و گنجه و در
 تهران «اشكاف» گویند (گی)

شكرگ - šakarak = نام ناخوشی
 است که در اثر خوردن شیرینی زیاد
 سوزشی در مجرای بول بیجه پیدا میشود (آ)

شكرم - šekerem = سار (م)

شكروم - šokerūm = سار (طب)

شكف - šokof = نوعی موش
 خرما (گی)

شكاك - šakkāk = سیلی (م)

شكوفه - šokūfa = قی و
 است فراغ (خ)

شرق - šarq = اسم صوت صدای
 سیلی و امثال آن (خ)

شرق - šeraqq = اسم صوت سیلی
 زدن و شکستن چوب و امثال آن (خ)

شرك - šerak = گستاخ (لار)

شرم - šarm = از انواع درختان
 جنگلی (گی)

شرنه - šerna = شیهه اسب (طب)

شروانی - šervāni = نوعی
 خیمه چهار گوشه - (عراق، برهان زیر
 چارطاق) - سقف پوشیده ایوان - سقفی که
 از آهن زنند (همه)

شروور - šerrovērr = حرف
 بیهوده و چرند (آ-خ)

شروه - šarva = بنچاق - قباله (سبز)

شروین - šarvrīn یا šervīn
 شهر یورماه (م)

شره - šara = سهم و قسمت (گی)

شریت - šarīt = بندیکه لباس
 روی آن خشک کنند (T) - رك: شریک

شريك - šarik = رسن (طب) -
 رك: شریک

شسر - šosr = منی (به)

شسنسته - šesnesta = عطسه (ه)

شش - šeš = شیش (ل)

ششار - šešār = شمشاد (طب) -
 رك: شوشار

ششك - šešek = ستاره پروین (طب)

ششم - šašam = سوت، شپل (طب)

شکله - šakala = فضای خالی
 زیر خانه دهقان گیلکی (گی)

شکول - šekūl = سنجاب (لار)

شکون - šokun = میمنت و مبارکی
 درکاری (ط)

شگرد - šegerd = شاهکاری و
 استادی و فوت و فن کار (خ)

شل - šol = سست و نبسته (خ-ط)
 - مبتلا بفلج (لار)

شل - šal = گل ولای و باتلاق
 (لار) - فلج - کومیکه در موقع شکستن
 واره کردن چوب لای آن قرار میدهند
 تا بهم نیاید (گی)

شلاب - šalāb = باران سخت (طب)

شلار - šelār = دامنه، طول (گی) -
 بخیه درشت (خ)

شلار دادن = با ناز و نخوت و خودنمایی
 راه رفتن (خ)

شلال - šolāl = بخیه در دوختن
 - نافذ و فرو رونده (لار)

شلانک - šalānak = زرد آلو
 که آنرا «شلونک» نیز گویند (گی)

شلاپک - šelpak = پردهائیکه
 در گوشت موجود است (آ)

شلت - šalt = درختی است شبیه
 به سفیدار (ا)

شلتاق - šeltāq = داد و فریاد
 نوأم با پر خاش و جنجال (خ)

شلتاق کردن = شارلاتانی (خ)

شلتک - šaltak = تهیگاه -
 آبگاه (گی)

شلته - šalta = سرمای پائیز (ک)
 - شلیته (آ)

شاخت - šalaxt = نوعی غاز (گی)

شاخته - šelaxta = زن و لگرد (خ)

شلخ - šellex = هجوم و حمله (لار)

شلك - šolak = گوشت اطراف
 دنده‌های آدمی و حیوان (لار)

شلك - šalak = پره‌های بسیار نرم
 که بعد از پر کردن طیور پریدن آنها
 باقی میماند (گی)

شلگیر - šelgir = غربال درشت
 (آ) - رگ: سیلگیر

شله - šalla = پارچه آب گرفته
 کم دوام (لار) - پیله نرم که کرم ابریشم
 درست در آن کار نکرده (گی)

شله - šolla = ران (طا)

شلم شوروا - šalam šurvā =
 درهم و قاطی پاتی (ط)

شلمه - šalma = عمامه و دستار
 کوچک (آنی)

شلنگ انداختن = از خوشحالی
 جستن و تخته زدن (ط)

شلنگ و تخته زدن = جست و خیز
 کردن (خ)

شلوا - šalvā = آواز محلی که
 با آهنگ مخصوص و بانی خواننده
 میشود (لار)

شلوغ = آشوب و ناامنی (همه)

شلونک - šalūnak = شلانک

شلیته - šalīta = زن بدکار - در
 کردی و در خراسان «شلیته» گویند (لار)

شکله - šakala = فضای خالی
 زیر خانه دهقان گیلکی (گی)

شکول - šekūl = سنجاب (لار)

شکون - šokun = میمنت و مبارکی
 درکاری (ط)

شگرد - šegerd = شاهکاری و
 استادی و فوت و فن کار (خ)

شل - šol = سست و نبسته (خ-ط)
 - مبتلا بفلج (لار)

شل - šal = گل ولای و باتلاق
 (لار) - فلج - کومیکه در موقع شکستن
 واره کردن چوب لای آن قرار میدهند
 تا بهم نیاید (گی)

شلاب - šalāb = باران سخت (طب)

شلار - šelār = دامنه، طول (گی) -
 بخیه درشت (خ)

شلار دادن = با ناز و نخوت و خودنمایی
 راه رفتن (خ)

شلال - šolāl = بخیه در دوختن
 - نافذ و فرو رونده (لار)

شلانک - šalānak = زرد آلو
 که آنرا «شلونک» نیز گویند (گی)

شلاپک - šelpak = پردهائیکه
 در گوشت موجود است (آ)

شلت - šalt = درختی است شبیه
 به سفیدار (ا)

شلتاق - šeltāq = داد و فریاد
 نوأم با پر خاش و جنجال (خ)

شلتاق کردن = شارلاتانی (خ)

شلتک - šaltak = تهیگاه -
 آبگاه (گی)

شیل - šil = شکاف (لار)
 شیلانک - šilānek = زردآلو (ا)
 شیلانگر - šilāngar = کسیکه
 قفل و کلید و زنجیر و امثال آن میسازد
 و در تهران «چلنگر» گویند (آش)
 شیلک - šillak = زردآلو (س-سم)
 شیله - šila = دره کوچک (سی)
 - کلک و حیل و شیوه (ط) - پارچه‌ای
 برنگ سرخ (لار)
 شیله‌پیله - šilapila = تقلب
 و کتک (آ)
 شیمش - šimš = جوانه (طا)
 شیوه - šiva = کف گیوه - تخت
 گیوه (لار) - شکل - تمثال و عکس - نشانه
 و علامت (ک) - کلک (خ)
 شیوه‌زدن = کلک‌زدن و حیل کردن،
 حقه‌بازی کردن (خ)
 صافی - sāf = نخ‌نازک و درآذری
 «سپ» گویند (طا)

ط

طاچه - tāca = هاله - تایی و
 لنگه بار (طب)
 طاق‌واز - tāqvāz = به پشت بر
 زمین خوابیده (خ) - کاملاً باز و ازهم
 گشاده «در مورد در بکار میرود» (آ)
 طاقه - tāqa = نام درختی که از
 آن زغال سازند (خ) - یک عدد شال
 یا قالی یا پرده و نوع آن (همه)
 تریسه - terīsa = گاو میش ماده
 سه ساله - ر: تریسه (طب)

شید - šid = بهن (کا)
 شیر - šir = تر و مرطوب (طب)
 شیرا - širā = پرشیر (آش)
 شیرانگن - širengan = علف
 شیرداری که از شیر آن برای زخم‌بندی
 استفاده میکنند (ا)
 شیرت - širt = کج (تا)
 شیردم - širdem = پرنده‌ای است
 آبی (طب)
 شیرزمی - širzami = زیرزمین (آ)
 شرک - širak = لیسه و شته که از
 آفات نبات است (لا) - گستاخ (خ-لار)
 شیرکن - širkan = بز و گوسفندی
 که در شیرخوارگی خایه‌اشرا کشیده
 باشند (آش)
 شیرکی - širēki = دارای جرئت
 و جسارت برای زد و خورد و دعوا
 (خ)
 شیرواره - širvāra = نوبت
 شیر - روزیکه شیر گوسفندان سهم یکی
 است (آش)
 شیش - šiš = ترکه (طب) - سیخ
 کباب (آ)
 شیشار - šišār = علف‌جارو (م)
 - رگ: شهر
 شیشم‌بیک - šišambik = پرنده‌ای
 است آبی (طب)
 شیف - šif = سرازیر - قاج‌پرتقال
 و امثال آن (لار)
 شیک - šik = خوش‌هیكل - خوش
 پز (ط-آ)

غ

- غابیل - qābil = چوبی بلند در دستگاه بافندگی که بطاق کارگاه نصب شده و تونها بآن بسته میشود (به)
- غاتی - qāti = درهم و مخلوط (خ-ط)
- غاز - qāz = هشت يك يكپول «نیم شاهی» (خ)
- غازان - qāzān = دیک بزرگ (آ-گیل) - رگ: قزقون
- غازچرواش - qāzcarvāš = گیاهی است که غاز میخورد (طب)
- غاشورین - qāšvorin = داس (م)
- غبله - qobla = برآمدگی در اثر سوختن - تاول (خ)
- غپ - qop = غبغب (لار)
- غپچ - qapc = غرقه و آلوده (درمورد خون) (خ)
- غچه - qoja = مغبون (خ)
- غچه کردن = مغبون کردن در معامله (خ)
- غد - qed = شکم (ه)
- غر - qor = ظرفی فلزی که قسمتی از آن در اثر ضربه فرو رفتگی یافته باشد (همه)
- غراب - qarāb = قوزقون که درطبری (م) = qorāb گویند
- غرت - qort = جرعه (خ)

طغار - teqār = ظرف سفالین

بزرگ (همه)

طلا - talā = خروس-ر: تلا، (طب)

طمس - tams = نوعی ماهی (طب)

طوق - tūq = نام درختی جنگلی که

در مشهد «طاقه» گویند (طب)

طیفی - taifi = نوعی کشمش

درشت (خ)

ع

عالی شاه - ališāh = نام پرنده‌ای

آبی (طب)

عرعر - arar = صدای خر (خ)-

نام درختی (همه)

عرو - arrovār = سرصدا

وگریه (خ)

عسلی - asli = اشک چشم (طب)

عشانه - ašnāfa = عطسه (طب)

عکه - akka = زیرک و آب

زیرکاه (خ)

علف خرس - alafxers = نوعی

گیاه وحشی (خ)

علف شورو - aflafšūru =

زالزالک (خ)

علف شیران - alafšīrān =

سیب صحرائی (خورد: برهان زیراکچ و

اوبنا) - اکنون درمشهد «علف شورو»

گویند

غرت دادن = فرو بردن

غرچی - qereci = کولی (آ-بی)

غرشمال - qerešmāl = کولی و

دوره گرد- بیحیا و دریده (خ)

غرم دنگ - qoromdang =

آدم بد و ناتو (ح)

غروش - qeruš = بغض که مقدمه

گریه است (به)

غرریز - qeriz = آب دهن -

بذاق (به)

غزغان - qazqān = دیک (گی-سی)

غسبک - qasbak = شیرینی از

نوع باسلق که بدون مغزاست و تکه تکه

کنند (شی)

غشنيک - qešnīk = کشکک (طب)

غل - qel = غلط و گردش چیز در

روی زمین (ط)

غل دادن = گرداندن و غلط دادن

چیزی گرد در زمین (ط)

غل خوردن = غلطیدن (ط)

غلاج - qolāj = کلاغ (طا)

غاپیده - qoloppida = برآمده

و بیرون جسته «درمورد جا و چیز بکار

میرود» (خ)

غل غل - qolqol = اسم صوت برای

صدای طرف دهن تنگ در موقع پرسدن-

صدای جوشش آب در روی آتش (ط-خ)

غل زدن = جوشیدن (ط)

غلغلک - qelqelak = با انگشت

پهلوی و سینه کسیرا طوری لمس کردن که

ناراحت شود (ط)

غلغلک دادن = لمس کردن

غل غلی - qelqeli = هر چیز گرد

کوچک (ط)

غلغت - qaleft = دیک مسی

کوچک (خ)

غلغتی = نانی که از خمیر فطیر با

روغن درغلغت بوسیله گذاشتن زیر آتش

تنور تهیه میکنند

غلغتی - qelefti = دروغی و

دور از واقع-تقلبی (ط)

غلنجی - qelenji = ابلق (م)

غله جین - qalajin = ابلق (طب)

غم - qem = قیف (شی)

غمبر - qomb = ظرفی سفالی از

قبیل خمر-خیم-زمین برجسته ای که در

زیر برجستگی آن گیاهی درحال روئیدن

باشد (به)

غنچ - qanj = طپش دل از شوق

غنچ زدن دل برای چیزی یا کسی =

اشتیاق داشتن بآن از روی کمال میل (خ)

غند - qend = کیر و آلت تناسلی

مرد (ه)

غنگی - qong = صدای زنبور -

پرواز زنبور و مگس و امثال آنها (لار)

غونک - qowtak = قاود (شی)

غود - qud = شاخه درخت

خرما (به)

غورت - qurt = جرعه (ط)

- رگ : غرت

غوره با - qūrabā = خوراکی

از گوشت و سبزی و چغندر که در آن

آبغوره ریزند، نوعی آش آبغوره (شی)

فچال - facāl = نشانه (گی)
فچ فچ - fecfec = نجوی (ب) -
 رك : بیج
فچكول - fackūl = روی دوش
 کسی رفتن (لا)
فخ - fax = بریدگی - (لا-تا-لار)
فخ فخ = چند گوشه، چند پهلو (لا)
فخ فخ - fexfex = اسم صوت نفس
 کشیدن کودک و نوع آن (لار-خ)
فرا - ferā = زیاد (ك)
فرام - farām = گوسفند عقیم و
 نازا که در مازندران **فرام** - ferām
 گویند (طب) - رك: پرام
فرج - forc = مقداری مایع که
 باصدا بوسیلهٔ لبها از ظرف بداخل دهان
 کشانیده شود (لار)
فرتوت - fartūt = پوسیده و
 فرسودهٔ پارچه (ك)
فرخوس - farxūs = کاوش -
 زور (لا)
فره - ferra = تشر، پرخاش (آش)
فرز - ferz = چابك و زرنك (همه)
فرژی - faraži = فرجی، لباسی
 از نمند نازك دارای آستین که مانند عبا
 در زمستان بر روی رختها میپوشند (آش)
فرست - ferast = تیر چوبی زیر
 سقف (لار)
فرستن - forsastan = سرباز
 کردن دمل و کورک (گی)

غوس - qows = کبیر - کلو (به)
غول - qul = کسیکه گوشش کر
 است (طب)
غی - qey = بسیار (تا)
غیزه - qeyza = پارچه‌ای مستطیل
 که يك طرف آن دو گره میخورد و موقع
 ریاضت درویشان بر تن کنند (همه)
غیسا - qisā = سخن (هرزنی-تا)
غیسوا - qeysavā = خرماي در
 روغن پخته شده (آ)
غیسی - qeysi = توت خشك (خ) -
 زرد آلودی خشك شده (ط)
غیغاج - qeyqāj = شیون و
 فریاد بلند (خ)

ف

فاخ - fāx = شكاف نوک قلم نی -
 شكاف سم حیوان (لار)
فاره - fāra = جوجه تینی (گی)
فاکی - fāki = کسیکه دچار رفتن
 است (گی)
فال - fāl = گشاد (گی) - مقدار
 تقسیم شده از گردو و غیره (ط)
فتار - fatār = از هم در رفته و
 له شده - پاره (ك)
فتنر - fatar = ازگیل (گی)
فتنستن - fatarestan =
 خراشیده شدن بدن - برگهای شاخه را
 از خلاف جهت باد دست فروردیختن (گی)
فتور - fotūr = شایستگی و
 لیاقت و حد اعلای جدیت در کار (لار)

فسقی - fesqi = نالایق و بد (خ)
فشتن - foštan = فرار کردن
 دختر با پسری که عاشق یکدیگر هستند (گی)
فشک - fašak = زیر جامه (لا)
فشنگ - fašang = پیش آهنگ (شی)
فنه - fafa = جگر سفید حیوانات
 و در بعضی نواحی «فوفه» گویند (گی)
فغ - faq = از درختهای جنگلی (گی)
فقی - foqqayi = مربائی که از
 انگور درست کنند و طعمی میخوش دارد (خ)
فک - fak = بد اقبالی و نحوست
 بد بیماری (لار-گی)
فک - fok = بند (م) - لانه مرغ
 و زنبور (لا)
فکفتن - fokoftan = توسرزدن -
 کوبیدن - برخوردن اعضای بدن بدر و
 دیوار بشدت - پائین آورده میوه بوسیله
 کوبیدن بشاخهها (گی)
فل - fal = بال مرغ و حشرات -
 تیفه جلوه آمده کوه (لار) پوست برنج
 که پس از کوبیدن شلتوک بدست میآید و
 بسیار نرم است و در گل میریزند (تن-گی)
 سیوس گندم و جو (گی)
فل - fel = کودن - خسته (ک) -
 خاکستر (طب) - خاکستر آتش دار (م)
فلا - felā = ول، ولو (لا)
فلزی - falazi = نوعی نان
 فطیر (لار)
فلفالکو - falfalakū = بادبادک
 اطفال - پروانه (لار)
فلواش - falvāš = پرنده ای
 است (گی)

فرسفتن - farsaftan = آب
 انداختن ماست یا شیر - پاره شدن (گی)
فرشتن - faraštan = فروریختن
 برگهای شاخه درخت با حرکت دست در
 جهت مخالف رشد برگها - کشیدن و
 لغزاندن پا روی زمین (گی)
فرمنی - fermeni = خرمالو (م)
فروستن - forūstan =
 خراشیدن (لا)
فره - fara = جوجه کبک و کبوتر
 (رض) - کبک و جوجه آن (شی)
فریک - farīk = مرغ جوان (آ)
 - فطیر - میوه نرسیده (ک)
فریگ - ferīg = مرغ یکساله (ت)
فرزتی - fezerti = بیعرضه (ط)
 - سست و بیدوام (آ)
فزناک - feznāk = بیعرضه و
 نالایق و بهمین معنی در شیراز feznād
 گویند (ط)
فس - fess = اسم صوت برای صدائی
 که از بیرون رفتن باد از سوراخی کوچک
 حادث شود (خ)
فسافس - fessāfes = مس مس کردن
 در کار - کاری را بکنند و از روی بی اعتنائی
 انجام دادن (آش)
فستخ - festex = بادام زمینی (آ)
فس فس کردن = یاواش و نامفهوم
 سخن گفتن «در مورد اعتراض و توهین
 بکار میروند» (خ)
فسقی - fesqeli = بچه بسیار
 کوچک و بیقواره (خ-آش)

فوکا - fūkā = پرنده ایست
 آبی (م)
فوکو - fukku = زور (لا)
فونگو - fungu = کسیکه تو
 بینی حرف میزند (لا)
فوورستن - fuvarestan =
 فرورفتن و غرق شدن در آب (گی)
فیتقا - fitqā = شیش بزرگ (گی)
فیتنه - fita = رجوع شود به «فونه»
فیجل - fijel = پرنده ای است
 آبی (طب) - رك: قجل
فیره - fira = زیاد، وفور (ب)
فیس - fis = تکبر و نخوت (خ-آش)
فیس کردن = افاده فروختن، نخوت
 ورزیدن و باد کردن (خ)
فیسدار - fisdār = از اتباع فلان
 است = بیستار (آش)
فیسته - fisqa = دم جمبانك (ك)
فیشکا - fiškā = سوت (آ)
فیک - fik = بند (طب)
فیگلی - figeli = بسیار کوچک
 جثه ورین (طب)
فیله - fila = گوشت پشت شانه
 گوسفند و گاو که بسیار لطیف است (ط)-
 بزاق آب دهان (گی)
فیلی - fili = آب دهن (گی)
فیماه - fima = بهانه (کا)
فین - fin = اسم صوت-بینی
فین کردن = خالی کردن بینی (خ)
فینگ - fing = اسم صوت خالی
 کردن بینی (خ)

فلوفوت - falofūt = پر و
 موهای نرم مرغ (لار)
فاله - falla = رویهم انباشته بدون
 ظرف و بسته بندی (لار)
فلی - feli = آب دهان (طب)
فنگی - fengi = کسیکه تو بینی
 حرف زند (گی) - رك: فونگو
فنی - feni = بینی (ر)
فو - fow = نوعی نان (شی)
فو - fū = سیوی سفالی سفید و
 نازک و بزرگ و گردن بلند که دارای دو
 حلقه در طرفین است و آبرو در آن نگاه
 میدارند (لار) - فوت و دمیدن با دهن
 که در مشهد «پوف» گویند (گی)
فوتور - futur = زرنک و
 وناژلا - باجه ورمالیده (گی)
فوته - fūta = لنگه حمام (آ)
فوخوس - fuxus = پف وورم
 صورت بعد از خواب زیاد (گی)
فوخوفتن - fuxuftan =
 فشار و زور داخل کردن، تپاندن (گی)
فود - fūd = سیوی سفید سفالین
 بزرگ (لار)
فورستن - furestan = فرو
 بردن- بلعیدن (لا)
فوشه - fuša = فاسد و خراب (گی)
فوفه - fūfa = جگر گوسپند (لا)
فوک - fuk = تکبر و خود بینی
 و قهر و غضب- صدائی که حیوان در شروع
 برخورد با انسان بر میآورد (لار)

قپ - qopp = گونه- حباب آب (شی)
 قپچ - qapc = خیس و آغشته و
 غالباً در مورد خون بکار میرود «قپچ
 خون» (خ) - رك: غیچ
 قپك - qoppak = جرعه (آش)
 قپه - qoppa = توده (هرچیز
 برهم ریخته که برآمده باشد) در تهران
 که گویند (خ)
 قپه کردن = روی هم توده کردن
 قت - qot = جسور و متهور -
 مترقب (ك) - زور (طب)
 قتلک - qotolak = نان کوچک -
 کلوچه (آش)
 قجل - qajal = پرنده ای است
 آبی (طب)
 قجله - qajala = کلانچه (آ-ط)
 قجق - qojqoj = نجوی (طب)
 قچاق - qocqāq = قوی و چاق،
 سرحال (خ)
 قد - qod = سرسخت و متهور (خ) -
 رك: قت
 قدقد - qodqod = اسم صوت برای
 صدای مرغ (خ)
 قرت - qert = اسم صوت برای صدای
 گوزیدن (خ)
 قرته - qarta = خیس و خاشاک
 و خلاشه (طب)
 قرتی - qerti = جوان خود آرا
 و جلف و بدعمل (خ)
 قرچ - qerecc = قرشمال و کولی -
 رك: غرچ

فینگ فینگ - fingfing =
 حرف زدن تو بینی (خ)
 فینگ فینگ کردن = تو بینی حرف
 زدن
 فیه - fiya - پارو (طب)

ق

قاتق - qātoq = خورش (ط-آ)
 قارت - qārt = مرغ پیر (گی)
 قاش - qāš = آغل زمستانی
 گوسفندان (لار) - برش خربزه و
 هندوانه و نوع آن (همه)
 قاشقک - qāšoqak = کفچلین
 - بچه و زغ که سیاه است و سرگرد و دم
 باریک دارد (آش)
 قاف - qāf = مفصل دست و پا و
 مخصوصاً آرنج (طا)
 قاقا - qāqā = شیرینی بزبان اطفال
 درگیلان بنوعی حلوا «کاک» گویند (خ)
 قاقاج - qāqāc = پرنده ایست (گی)
 قانه - qāna = جویه انگور (آ)
 قاولام - qāvlām = کماجدان
 و تاسکباب (آش)
 قاینه - qā ina = مادر شوهر -
 مادرزن (آش)
 قبراق - qebrāq = چست و
 چابک (ت-خ) - رك: کبراق
 قبرقه - qoborqa = تهی گاه -
 دنده (خ)

قردادن - غلطاندن (ط)
 قل - qol = پا - تله - دسته (ك)
 قلا - qelā = عمیق (بر)
 قلاژ - qollāž = از سرانگشت
 میانین دست راست تا سرانگشت میانین دست
 چپ هنگامیکه دستها را بطرفین کاملاً
 بکشایند و آنرا در فارسی «باز و قلاج»
 گویند (آش)
 قلتشنگ - qoltešang = گردن
 کلفت وزورگو (خ-ط)
 قلچماق - qolcemaq = گردن
 کلفت وزورگو (شی-خ)
 قلدر - qoldor = زورگو و
 متجاوز (ط)
 قلفتی - qelefti = الکی و
 دروغی (ط-خ)
 قلفتی آمدن = حرف بزرگتر از حد
 خوردگفتن - ادعای بیجا کردن (خ)
 قل قل - qolqol = اسم صوت
 جوشیدن آب (ط-خ)
 قلی قلی - qolqoli = تنگ کوچک
 سفالی (خ)
 قل قلی - qelqeli = هر چیز گرد
 کوچک مخصوصاً کوفته (ط)
 قلمبه - qolomba = برآمده -
 گنده و ناشاخل (خ)
 قلمس - qalmas = گیاهی است
 وحشی (گی)
 قلنگ - qeleng = تگ و تنها (خ)
 قلو - qolov = شبنم یخ بسته
 بر زمین و گیاه (آش)

قرس - qors = محکم و سفت
 (خ) - سنگین و پابرجا (ك)
 قرسه - qorsa = لوانش
 قرقان - qerqān = دیگ بزرگ
 (ت) - رك: غزغان
 قرقیبا - qerqiyā = پاکنه، جائیستکه
 برای رسیدن بآب قنات که هنوز آشکار
 نشده و در زیر زمین روانست، میکنند و
 پلکان میکذارند (آش)
 قرك - qorrak = زنگوله (آش)
 قرنه - qorna = صدای سگ در
 موقع جدال (طب) - رك: قورنه
 قرون - qorūn = ریال (خ)
 قرهچی - qaraci = کولی (آ)
 رك: قرچ
 قریچ - qeric = اسم صوت
 دندان (خ)
 قریچه - qericca = اسم صوت
 دندان بهم زدن (ط)
 قژ - qež = کف روی ترشی (ك)
 قسر - qeser = گاو و گوسفند
 نازا (آب-هم-ط) - ماده گاو (نی)
 قسر - qesser = نازا و ناآبستن -
 زمینی که کشت نشده (آش)
 قشقون - qošqūn = نمذ نازکی
 که زیر زمین اسب میاندازند (همه)
 قشنيك - qešnik = كشكر
 (ر: غنشيك)
 قصیر - qasir = گاو نازا (طب)
 قل - qel = غلط (ط)
 قل خوردن = غلطیدن (ط)

قنداق - qondāq = پارچه‌ای که
 بچه را در آن می‌بچند (ط-خ) - دستۀ
 تفنک (همه)
 قنو - qanow = جوی باریک کم
 عمق (آ-گی) - رك: فانه
 قو - qow = آتشگیره (ط) -
 چوب پوسیده که در آتش زنه بکار
 می‌برند (ا)
 قوا - qová = قبا - کت (طا)
 قورنه - qurna = صدای سگ در
 موقع جدال (طب) - رك: قرنه
 قوزن - qozen = کسیکه دارای
 قوز است (طا)
 قوزك - qūzak = برآمدگی که
 در طرفین میج یا واقع است (خ-ط)
 قوسك - qusek = پرنده است (گی)
 قوش - quš = باز (طب-ط)
 قوق - qūq = گوساله (تا)
 قول - qul = کر (طب) - رك: غول
 قولو - qulu = آب زیاد (ت)
 قیچی - qeyci = فرج زن (کو)
 - مقراض (همه)
 قییار - qiyār = کوبیدن میخ
 به نعل اسب والاغ (آش)
 قیاق - qīāq = يك نوع علف
 کوهی (ا)
 قیزار - qeyzār = آدم لوس و
 نتر (خوا)
 قیساوا - qeysāvá = خرماي در
 روغن تف داده (آ) - رك: عیساوا

قو - qelow = هرس (ت)
 قونوی - qalūni = کار بی نتیجه
 وعبث (شی)
 قوله - qola = کوله بار کوچک -
 تهی گاه (ت)
 قویه - qalya = گیاهی شبیه
 باستان (ق: اسدی ص ۸۹) - ریزه و
 تکه گوشت (آ) - رك: قیله
 قم - qem = قیف (لار)
 قم - qom = سکوت توأم با
 ناراحتی (ط)
 قمبل - qombel = پرنده است
 شکاری که «مرغ غواص» و «مرغ ماهیخوار»
 نیز نامند (گی)
 قمپز - qomqoz = پرافاده (خ)
 قمپز در کردن = افاده فروختن -
 لاف زدن
 قمش - qomš = تقب (ك)
 قنبل - qonbol = برآمدگی کون
 و حلقه دبر (خ)
 قنبله - qonbola = برآمدگی -
 تپه و امثال آن (گی)
 قنچ - qonj = گرمی که در برگ
 درختان تار می‌تند و تخم میگذارد و
 بصورت پروانه درآمده درخت را
 فاسد میکند (آش)
 قنچ - qenj = آرایش، برك (آش)
 - طپش قلب در اثر افراط میل (ط)
 قنچ زدن دل برای چیزی = علاقه
 زیاد بحصول آن داشتن (ط)

کار آمیج - **kārāmej** - کار آمد
 و قابل استفاده (لا)
 کارتک - **kártonak** = تار
 عنكبوت (طا)
 کارده - **kārde** = گیاهی خوردنی
 وترش مزه که در بهار روید (گی)
 کارسن - **kársan** = چرك (تا)
 کارژیله - **káržila** = بزغاله (ك)
 کاره - **kāra** = کاسه پشت (گی)
 کاژ - **kāž** = پوست مار که خود
 میاندازد (ك)

کاس - **kās** = گاو خشک پستان
 (طب) - چشم آبی رنگ (گی) - کمرنگ
 مایل به تیرگی (ط) - صاف - پاك (گی) -
 بی حس و سر شده عضوی - گود (ك)
 کاسرگ - **káserg** = جوجه
 مرغی که نزدیک تخم کردن است (به)
 کاسک - **kāsk** = سبز (ك)
 کاسه شکنک - **kāsašekanak** -
 مرغی است که کلاغ سبز گویند (شی: برهان -
 زیر سنقره)
 کاش - **kāš** = گاو پستان خشک
 (طب) - رك: کاس
 کاشو - **kāšū** = کشف، لاک پشت،
 سنگ پشت (آش)
 کاشم - **kāšem** = علفی است که
 برتنه درخت میروید (طب)
 کاکا - **kákā** = شیرینی مرکب از
 آرد برنج، گردو، تخم مرغ و شکر و
 ادویه و روغن (گی)

قیسی - **qeysi** = خشکیده زرد
 آلو (ط) - توت خشک (خ) - رك: غیسی
 قیش - **qeyš** = کمر بند (طا - آ)
 قیفک - **qifak** = ظرفی سنالین
 استوانه ای شکل که بالایش باریکتر است
 و در آن ماست میریزند (آش)
 قیله - **qeyla** = ریزه ریزه شده
 گوشت (آ) - رك: قلیه

ک

که - **ko** = کجا (لار) - کو؛ (خ)
 کا - **kā** = خانه (تا) - بزرگ -
 رئیس طائفه - پیشوا (لار) - بازی (طب)
 کاپ - **kāp** = قاب - پاشنه (طب)
 کات - **kāt** = زمان - شخم سال
 گذشته که بعلمت باران نیامدن سبز نشده
 و سپس بوسیله باران بهاری میروید (ك) -
 نردبان (م)
 کاتک - **kātak** = جوجه سه چهار
 ماهه مرغ خانگی که در بعضی نقاط
 «کاتیک» گویند (گی)
 کاتی - **kāti** = نردبان (طب) -
 گیاهی وحشی و معطر (گی)
 کاتیک - **kātik** = کتک (لا)
 کاج - **kāc** = چشم دور بین (لار)
 کاجیو - **kācilu** = انگشت
 کوچک (به)
 کارا - **kārā** = زمین قابل
 کشت (گی)

کاوه - kāve = ذرت - رجوع شود
 به گوگم (م)
کاهار - kāhār = بزغاله سه
 ساله (ا)
کاهوواش - kāhuvāš - گیاهی
 است وحشی (گی)
کاهه - kāha = سرفه (آش)
کایر - kāyer = یاور که امروزه
 درمازندران kāyar گویند (طب)
کایه - kāya = کلاه پارچه‌ای که
 گردن و گوش بچه را میپوشاند (لار)
کایه سر - kāyasar = طفلی که
 کمتر از هفت سال دارد (لار)
کئت - keat = فاخته (لار)
کئت - koat = سخن - صحبت (لار)
کئتو - koatù = قصه، حکایت
 - داستان (لار)
کئر - kaar = بزغاله کم‌سال‌تر -
 بچه بز کوهی (لار)
کئو - Keu = دانه‌های خشک پسته
 کوهی یا چاتلانقوش (لار)
کئو - kaū = کوچک (لار)
 کبود (طب)
کب - keb یا kob = حصیر (م)
کبابه شکافته - kabābašekāfta =
 دانه‌ایست (شی: برهان زیر فاخره)
کبات - kabāt = کمد لباس -
 اشکاف و گنجه (لار)
کبج - kabc = کسیکه آرواره‌اش
 کج باشد (گی)

کاکائی - kākāi = پرنده ایست (گی)
کاکولی - kākuley = پرنده ایست
 کاکل‌دار و کوچک (گی)
کاکیج - kākij = تره تیزک (گی)
کال - kāl = شیر اول گوسفند و
 گاو - دوغ نپخته (گی-طا) پوشک تباله‌ای
 گوسفند که در بهار بواسطه خوردن علف
 تازه میریزد (آش) - تره خام (کا) کمرنگ
 - کشت و زراعت (ک)
کالا - kālá = زمین ناکشته (ش)
کالاوله - kālāva = کلبه سنگی
 که در کوه میسازند (آ)
کالچنبه - kālconba = الك
 دلك بازی (خ: برهان زیر دوداله)
کالش - kāleš - پیازچه - پیاز
 تر و تازه (آ)
کالویاس - kālviyās - خمیازه (م)
کاله - kāla = کرد، باغچه (خ)
 کفش (ب) - گیوه (ل) - چاروق (ک)
کاموش - kāmuš = لاک پشت
 آبی (گی)
کاوآر - kāvār = نوعی سبزی (آ)
کاور - kāvor = میش دوساله (به)
کامپوره - kāmpura = میوه‌ای
 است شبیه زالزالک (گی)
کاول - kāvol = گاو آهن معمول
 گیلان که بایک «ورزا» کشیده میشود (گی)
کاووش - kāvūš = لاک پشت آبی
 که آنرا در رشت «اولاکو» گویند (گی)
کاووی - kāvi = بره ماده یکساله
 (گی) - گوسفند ماده دوساله (م) - میش
 آبستن (ا)

کپری - kopori = سبدهای کوچک
در بازه که از لیف خرما و گندم بافند (شی)
کپسه - kepassa = خسته، و
وامانده (ل)

کپک - kapak = سبزی‌ای فساد که
بر نان و غیر آن، پدید آید (ط) - سپوس (ه)

کپکی - kopaki = قله‌نک (گی)
کپل - kopol = فربه و گوشت
آلود در بچه (شی)

کپنک - kapanak = کفنک (آ-ل)
کپو - kapu = آرواره-شخصی
دندان (ک)

کپور - kopur = از انواع
ماهیه‌های دریای خزر (گی-طب)

کپولک - kapūlek = سر (ل)
کپی - kapi = کسیکه راز خود
را برای هر کسی میگوید- آدم پر حرف
و کم عمل (لار)

کپیدن - kapidan = گوشه‌ای
جمع شدن و خفتن- در مورد تحقیر بکار
میرود (ط)

کپیر - kapisr = خاک نرم مخصوصی
که برای شستن ظرف بکار میرود (آ)
کپیش - kapiš یا kapiš = آب
دزدک (گی)

کپه - kapa = نیمه، نصفه (لار)
کپه - kopa = بالا (گی)
کت - kat = تخت- پاره و تکه-
قد و قامت (ک) - شانه (ک-ط) - دفعه (تا) -
تخت خواب و نیم‌کت- بوفه (لار) - دیوار
(طب) - درشت و ناهموار (ط) - دبه (آ) -
محلّی برای نگهداری قوچ- خانه کوچک
بدون سقف (گی)

کبر - kabar = بوته ایست و حشی
که میوه آن شبیه به پسته است و در تهیه ترشی
بکار میرود (شی)

کبداد - kabdād = نوعی از
گیاه (شی؛ برهان زیر سقراطیون)

کبچه‌مار - kebcamār = ماری
که سر آن مانند کبچه پخش است (خ)

کبراغ - kebrāq = مرتب،
بسامان و در آذری «قوراغ» گویند و
شاید ترکی باشد؛ (لار)

کبره - kebra = پوسته-کثافت
خشک شده روی جلد (خ)

کبره بستن = پوسته بستن کثافت خشک
روی جلد (خ)

کبلس - kebles = گیاهی شبیه
بگشنیز (گی)

کبز - kabaz = لاک پشت (طب) -
رک؛ کاشو

کپ - kap = دهان (ج) - بزرگ (ل)

کپ‌پره - kappara = کسیکه
را زدار نیست (لار)

کپا - kapa یا kopá = خرمن
گندم و سایر غلات (م)

کپه - koppa = جوانه کوچک که
بر شاخه پدیدار گردد (آش) - یکجا گرد
آمده (خ)

کپه گردن = یکجا جمع کردن (خ)

کپه - kappa = پله ترازو-ظرفی
چوبین که با آن گل حمل کنند (ط)

کپه گردن = دو نصف کردن (شی)

کپر - kapar = سایه بان و خانهای
موقتی که از شاخه درمزارع میسازند (شی)

- کت - kot = جزء مقابل کل (ك)
 - کلوخ (م) - سوراخ (لار)
 کتا - ketá = گربه و دره‌زنی
 kete گویند (تا)
 کتار - ketár یا ketár =
 چانه و زنج (م)
 کتام - ketám = سایه‌بند مزارع
 که بر آن خوابند و در لاهیجان «کوتام»
 گویند (گی)
 کت تراش - katterāš = رنده
 مطبخ (شی)
 کتر - ketar = کبوترخانه (م)
 کترا - katrá یا gatrá =
 چمچه (م)
 کتری - kteri = طرفی دست‌دار
 مانند قوری که در آن دوا جوشانند (خ)
 کتره - katora = گربه (لار)
 کتره - katara = چمچه (گی)
 کتره - katera = قاشق چوبی
 بزرگ (ا)
 کتره - katra = عیب-آلایش (ك)
 - بی‌قصد و بیهوده (ط-ك)
 کتره‌ای = بدون اراده و از روی
 هوا (ط)
 کتک - katak = کلوخ (طب)
 کتک - kotak = چوب-چماق (ك)
 کتک‌زدن = با چوب کسیرا زدن
 کتک‌خوردن = با چوب کتک
 خوردن (خ-ك)
 کتل - kotel = اسکل چوبی کوچک
 که بر روی آن نشینند (گی)
- کتل - kotol = کوتاه‌قد (شی)
 کتل - kotal = اطاق چوبینی که
 بر روی تخت روان قرار می‌دهند و در
 ایام سوگواری میگردانند (همه)
 کتل - katal = گنده اودرشت-
 بیحس و کرخ (طب) - کفش چوبین
 سرپائی- چهارپایه کوچک- برآمدگی‌های
 دست‌انداز جاده (گی)
 کتلك - kotalak = کوچولو (آ)
 کتله - katela = کفش چوبی
 (گی) - رك: کتل
 کتله - kotala = آدم چهارشانه
 و کوتاه‌قد (خ) - رك: کتلك
 کتم - katem = پشگل گوسفند (به)
 کتمه - ketma = بزرگ، کلان (تا)
 کتنا - kotonā = تخم‌ماق (طب)
 کتوسک - kotūsik = سوراخ
 کوچک-خانه محقر (لار)
 کت و گنده - katogonda =
 درشت و بزرگ ناهموار (خ) - کت و
 کلفت- درشت و ناهموار و بزرگ (ط)
 کته - kata = جائیکه در آن
 خبازان آرد میریزند (ك) - کمرپوشی
 که دارای سوراخی است و در آن زغال
 و خاکه میریزند (ط)
 کته - kota = بچه سگ (م)
 کته - kate = نردبان (م) - رك:
 کوتی و کات
 کته‌مین - kotamin = پرنده‌ای
 آبی (طب) - رك: کسته‌مین

کچله - kacala = جوجه ای که
 پرهاى بچگیش ریخته و تازه پر در
 آورده (ك)

کچو - kocū = صدفهای ریز و
 رنگین کنار دریا که برگردن حیوانات
 و دختران کوچک بندند (لار)

کچه - kaca = قاشق (م-ط)
کچه تک - kacatek = پرنده ای
 است آبی (ط)

کچی - keci = عمه (ب)

کخ - kex = قی چشم (لار)

کخی = کسیکه چشمانش دارای
 قی است (لار)

کخ - kox = سرفه (به-کرم-خ)

کخه - koxa = سرفه (برو)

کدرگ - kodorg = شیر و صمغ
 درختان جنگلی که شبیه آدامس است و
 میچوند (لار)

کدک - kedak = کمینگاه شکارچی
 که با سنگ و بوته های خار تهبه میشود (لار)

کدو - kadu = زالو (م)

کدوه - kedva = سنگ (ن)

کدی - kodi = محلی که شبها
 مرغها را در آن جا میدهند و دارای
 سروش است و در بعضی نواحی آن
 را «کزی» گویند (لار)

کده - koda = یکجا- یک سهم-
 روی هم- سهم بزرگ (لار)

کده - kada = ظرف بزرگ و
 مدور، قدح (لار)

کتی - keti = تپه (ط)

کتیجه - kotīja = بچه نوه
 (رك: بتیجه)

کتیرگه - ketirga = نوعی از
 کتیرا (آ)

کتیل - kotil = توله سگ (به-)
 بزرگ و گنده (ل)

کتین - katin یا kotin =
 کرخ و بیخ- گنده درهیزم (م)

کجیل - kojil = میوه ایست وحشی
 بشکل سنجید بزرگی لوبیا که پس از
 رسیدن سیاه رنگ است و طعمی میخوش
 دارد (م)

کج - koc = افلیج (ك) - مرغ
 كروك (طا)

کج - kec = تکه کوچکی از یک
 ظرف شکسته (لار)

کچاکچا - kacakaca = پرنده ای
 است آبی (ط) رك: کچاکچا

کچب - kacab یا kacap =
 نام درختی است (ط) رك: کچک

کچستن - kacestan = جرقه
 کردن آتش- جرقه زدن (گی)

کچاک - kacak = پاچک گوسفند-
 پاچه (لار)- نام درختی است (ط) -
 دختر (ك)

کچک - kocek = سنگ (ك)

کچک - kocak = سنگ (لك)-
 جماد (ك)

کچاله - kocala = کاسه چوبین (ك)

کرپه - korpa = کشت ومیوه‌ای
که دیرتر از موقع خود برسد (آش)-
بچه کوچك (آ)- نهال كوچك كه برای
نشامخزن کنند- پرپشت درسبزی و نوع
آن (ط)- چمباتمه (شی)

کرپه زدن = چمباتمه زدن

کرپی - kerpi = خارپشت (آ)

کرت - kart = باشچه (کر)-رك:
کرد و کردی

کرت - kort = کوتاه (ك)

کرتاك - kartok = سفره غذای
سفر که بکمر بندند و در بعضی نقاط

kartang گویند (لار)

کرتنگ - kartang = رك:
« کرتك »

کرتن کله - kartankala =
سوسمار بزرگ (آ)

کرتنه - korta = نیم تنه (ك)

کرتیف - karetif = بوته ایست
وحشی ومیوه دار (گی)

کرتین - kartin = نارعنکبوت
(به)- رك: کراشك

کرچه - kerca = کوهیکه سنك
آن يك تخته نیست وازسنگریزه جوش

خورده تشکیل شده (ش)

کرچ - kerc = پزمرده- كال,
نیخته (ك)

کرچ - korc = حالت مستی مرغ
برای خوابیدن روی تخم (ط)- اردی
بهشت ماه (طب)

کرچ ماه = اردی بهشت ماه (م)

کرچل - korcal = خوشه گندمیکه
پس از کوبیدن هنوز دانه از آن جدا
نشده و باید مجدداً کوفته شود (آش)

گر - kor = شرمگاه مرد، چل
(آش) - پسر (ك-ب) - دختر (گی) -
فرزند (ك)

گر - ker = چرك (آ)- جفت و
جوردر کبوتر (ط)- آلت مردی (لار)-
شکنج (ب) - پزمرده - سبك وانديك -
سست (ك)- سنك (ش)- کرخ و بیجس (ط)

گر - kar = خانه، (ه)-مه، ابر
ازهم پاشیده (ل)

گرا - korá = بیلچه بزرگ که با
آن گل وسنگ و خاك از نقطه ای برداشته
میشود (لار)

گرا - kerá = ارزش در مورد
کاری یا شغلی

گراکردن کاری = ارزش داشتن که
انجام شود (خ)

کرات - kerát = پیله درخت (لا)
کرات - karát یا kerát =
نام درختی است پر خار (طب)

کراس - kerás = پیراهن (ك)
کراشك - karašk = کرتین (به)

گرامچ - kerāmec = گاو چهار
ساله نر (م)

گرامند - kerāmand = قابل
ودرخور اهمیت، ارزنده (لار)

کرپو - kerpu = سوسمار (به)
کرپوره - karpūra = گیاهی

است کوهستانی تلخ مزه بابوی تند که به
مریم نخودی معروف است و در اسهال و دل
درد بکار میبرند (به)

کرشهه - koršoma = شتر گلو
 که مجرای آب است (لار)
کرشه - koroša = باقیمانده
 خوشه‌های گندم پس از کوبیدن - باقی مانده
 گچ پس از کوبیدن و بیختن - نخاله هرچیز
 پس از کوفتن و بیختن (لار)
گرف - karf = گیاهی که موقع
 رسیدن کرم پيله روی کرم ابریشم گذارند (لا)
گرف - korf = بالای پیشانی -
 فرق (لا)
کرك - kerk = زمین سفت و
 هموار - تشنج (ك) - قارچ (لا)
کرك - kork = میوه نارس (کر)
کرك - kark = نام برنده‌ای
 آبی (طب) - ك: گرگه
کركجی - karkaji = پرنده‌ای
 صحرائی است (گی)
کركچرواش - kerkcarvāš =
 نام گیاهی است (طب)
کركر - kerker = اسم صوت خنده -
 زندگانی با محدودیت (خ)
کركراه افتادن = وسائل زندگی
 فراهم شدن
کركر کردن = بهروضعی که پیش
 آمد گذراندن
کركر - korkor = صدائی که از
 بینی انسان یا حیوان هنگام خستگی
 بر اثر دویدن بدر آید (خ) - غرغر و
 غرولند (لار)
کركرا - kerkerá = سیزه قبا (طب)

کرچه چی - korcaci = گیاهی
 است مأكول (طب)
کرچی - karci = کسیکه برای
 زراعت استخدام میشود (گی)
کردوار - kardvár = آلتی
 که بوسیله آن زمین زراعتی را صاف
 میکنند (آ)
کرده - karda = تکه زمینی که
 دور آن برآمده و میان هموار باشد و
 در آن سبزی و گل کردند (آش) - ك: کردی
کردی - kardi = کرد، باغچه (آ)
کراس - kerrās = موم (ك)
کركان - karrakān = جوز و
 گردکان (ت)
کره - kerra = اسم صوت پا
 بزمین کشیدن (گی)
کری - karri = گوسفندی که
 گوشش کوچک باشد (آش)
کوزنگ - korzang = گیاهی است
 که در بهار روید و از آن ترشی تهیه
 کنند (ط)
کرتز - kerž = تند و تیز - چابک -
 زود (ك)
کرتژی - kerežiyl = يك نوع
 گلایی (آش)
کرس - keres = خشک و بی حال
 و بی مزه «در مورد گوشت بکار میرود» (لا)
کرس - koros = اسطبل و جای
 بره و بزغاله (ا)
کرشمال - kerešmāl = مرد یا
 زن عشوه گر (لار) - ك: کرشمال

کرند - korand = چمن و مرتع (خ)

کرنگ - kereng = بیدانجیر - تخم بیدانجیر (ك) - ثمر نارسیده و خشکیده درخت سدر - میوه نارس و خشک سایر درختان (لار)

کرونک - korong = پارچه کهنه و پاره پاره (لار)

کرونگ - korang = پرنده ایست (گی) - محوطه چادر (ب)

کرو - koru = دامن لباس (لار) - سنگینک (به)

کروت - kerut = نوعی خرماى زرد که در بم و نرماشیر بعمل می آید (به)

کروج - korūj = جائیکه خوشه برنج ذخیره کنند (گی)

کروچ کروچ = اسم صوت صدای دندان درموقع جویدن چیزی خشک (خ)

کروچه - korūca = جائیکه برنج انبار کنند (گا)

کروزنگ - korūzg = هندوانه نارسیده کوچک و بی مزه - هر میوه کوچک و نارس و بی مزه (لار)

کروزه - krūza = غوزه پنبه (به)

کروشان - karvašān = تیرک بلند نازک (آ)

کروه - karva = کوزه (لار)

کروه - kerva = کسیکه موقع ختنه بچه آلت او را بدست میگیرد و تا آخر عمر بر بچه حقی پدران دارد (آ)

کرگری - karkari = پرنده ایست صحرائی (گی)

کرگری - kerkari = آدم غرغری - پرحرف و ابرادگیر و پر وسوسه (لار)

کرکسو - karkasū = دسته شلتوک (طب)

کرکو - karkū = نوعی خیار گرد و سبز رنگ شبیه خربزه نارس که در تهران «کالك» گویند و در بعضی نقاط karke تلفظ میشود (لار)

کرکه - korka = میل خاطر (ك) - چنبیره گواره (گی)

کرکی - korki = روباه (آ)

کرگیلان - kergilān = لانه مرغ (طا)

کرم - korm = بوی نا - بویی که حیوانات در اثر رطوبت پیدا کنند (به)

کرچو - kermečū = غلنگ که بر اثر تحریک عصبی می خنداند (لار)

کرزه - kermeza = کرمهای ریز و کوچک که در انتهای روده بزرگ در مقعد ظاهر میشود (لار)

کرمکی - kermaki = کسیکه مرض ابنه دارد و مقعدش میخارد - کنایه از بچه شیطان و مزاحم (ط)

کرموک - kermūk = کرم زده، کرم خورده (آش)

کرمه - karma = پهن خشک شده که برای سوخت زمستان بکار میرود (آ)

کره - kera = توقف و درنگ
(ب) - کره چارپایان (م)

کره - kora = کره حیوان - تخم
ریز مملو که در جنس ماده آن قبل از
تخم ریزی وجود دارد و آنرا پس از
پختن مانند «خاویار» میخورند (لار)

کره جوش - karajūš = نوعی
سوپ که در آذربایجان «کله جوش»
گویند (لار)

کره ماله - karamāla =
تخته‌ای که با ریسمان بکمر می‌بندند
وزمین شخم شده را با آن هموار می‌کنند (آش)

کره نی - karaney = دودکش
سماور (آ)

کری - kerī = پوسته‌ای که بر زخم
بندد، چرکی که بر پوست بدن نشسته
بسته باشد و در خراسان «کبره»
گویند (آش) - اجاق (به)

کری - karī = زالزالک (گی)

کریشکو - koriškow = غنچه
گل خرما (به)

کری گندم - korigandam =
ذرت (طب)

کز - kez = بوی پشم سوخته
(ط-پرو) - درهم شده و در خود فرو
رفته (ط)

کز کردن = بکوشه‌ای در خود فرو
رفتن و خزیدن (ط)

کزه - keza = سرما - باد سرد -
سوزش (ك)

کزی - kozi = مرغدانی (لار) -
رك: کدی

کزرنه - kežerna = دریده -
بیجیا (آ)

کزل - kažal = سیاه چشم (ك)

کس - kas = کوچک (ن)

کسات - kasāt = کسه (لار)

کسته مین - kastamin = پرنده‌ای
آبی^۱ (طب) - رك: کته مین

کس - kess = کنج و گوشه (طب)

کسک - kask = پرنده‌ای است
آبی (طب)

کسن ویران - kasnevīrān =
نوعی کرفس صحرائی که زهر است (شی؛
برهان زیر کیکیج)

کش - keš = بول، شاش (طب)

کش - kaš = چوبیکه با آن بذر
پاشیده شده در روی زمین شخم زده را
صاف میکنند (لار) - پهلو (لا)

کشا - kašā = دامن (تا)

کشال - kašāl = بیخ‌ران از طرف
داخل (آش) - رك: کشاله

کشاله - kašāla = بیخ‌ران از
طرف داخل (ط)

کشت - kešt = کنار، پهلو (ه) -
چرخ - دروچرخش - انحنای زراعت (لار)

کشتار - keštār = سطح زیر
کشت - کاشتن (لار)

کشتل - keštel = «جور» که
«پرنده‌ای است آبی» (طب)

کره - kera = توقف و درنگ
(ب) - کره چارپایان (م)

کره - kora = کره حیوان - تخم
ریز مملو که در جنس ماده آن قبل از
تخم ریزی وجود دارد و آنرا پس از
پختن مانند «خاویار» میخورند (لار)

کره جوش - karajūš = نوعی
سوپ که در آذربایجان «کله جوش»
گویند (لار)

کره ماله - karamāla =
تخته‌ای که با ریسمان بکمر می‌بندند
وزمین شخم شده را با آن هموار می‌کنند (آش)

کره نی - karaney = دودکش
سماور (آ)

کری - kerī = پوسته‌ای که بر زخم
بندد، چرکی که بر پوست بدن نشسته
بسته باشد و در خراسان «کبره»
گویند (آش) - اجاق (به)

کری - karī = زالزالک (گی)

کریشکو - koriškow = غنچه
گل خرما (به)

کری گندم - korigandam =
ذرت (طب)

کز - kez = بوی پشم سوخته
(ط-پرو) - درهم شده و در خود فرو
رفته (ط)

کز کردن = بکوشه‌ای در خود فرو
رفتن و خزیدن (ط)

کزه - keza = سرما - باد سرد -
سوزش (ك)

کغ - kaqq = کال و نارس (خ)
 کف - kof = نوعی درخت (گی)
 کفات - kafāt = از انواع پرندگان است (گی)
 کفار - kofār = کلاهکی که بر روی سر خرما وجود دارد و هسته بدان چسبیده - پوسته خشک شده روی زخم و در بعضی نقاط kofera گویند (لار)
 کفال - kafāl = نوعی ماهی (گی)
 کفبو - kafbu = پرنده ایست (گی)
 کفت - keft = سرکوه (ب)
 کفتال - kaftāl = پیرزن دمامه و حیلہ گر (گی)
 کفتک - kaftak = فاسد و معیوب - بیهوده (گی)
 کفتن - keftān = افتادن (خوا)
 کفتین - kaftin = بیل (ن)
 کفره - kofera = رك: «کفار» (لار)
 کفک - kafak = نخاله آرد (قز)
 کفکو - kafku - چیزی که با دست خرد شده - زخم کف پا و کوفته شدن پاشنه های پادر اثر راهپیمائی (لار)
 کفیر - kafir = کثیف (آ)
 کک - kok = سرفه (لار) - چاق و فربه (آ)
 کک - kak = لکه ای که بر جلد پدید آید (ط)
 کک و مک - kakomak = لکه هائی که بر صورت پدید آید (ط)

کشته - košta = گچی که در آب قوه آن گرفته شده و برای روی کار بکار میرود (ط)
 کشتی - kešti = کمر که در هر زنی kešdi گویند (تا) - نوعی خرماي خشک (لار)
 کش رفتن - kašraftan = چیز را یا واشکی در ربودن (ط)
 کشک - kašak = حمل و نقل (لار)
 کشک - košk = کره شتر (آ)
 کشکک - kaškak = سرزانو (ل)
 کشکوت - kaškūt = پرنده ای از جنس کلاغ دارای دم بلند و بال کوتاه و پرهای سیاه و سفید (گی)
 کشگرت - kešgeret = زاغچه (طا)
 کشگمال - kašgmāl = ظرفی سفالین که در آن کشک ساینند (آش)
 کشلاخ - kešlāx = صدای دست و پای حیوان در تاریکی شب بطور مبهم (لار)
 کشم - košam = کرمی که در جمجمه حیوانات پیدا شود (لار)
 کشم - košm = جای خلوت و پنهانی (خ)
 کش و قوس - kašoqows = خمیازه (ط)
 کشی - kaši = تنگ اسب (طب)
 کشی - keši = تنگ قاطر (ا)
 کشیده - kašīda = سیلی (ط)
 کشه - kaša = بغل، آغوش (گی)
 کشه - koša = شاش (م)

کک - kekā = پشکل گوسفند (طب)
ککائی - kakāyi = نام پرنده ایست
 آبی (م)
ککام - kakām = پسرعمو - رفیق
 وهم شهری (لار)
ککرو - kakaru = چرک روی
 پوست بدن که در مشهد «ککه» گویند (لار)
ککال - kakal = نقلات بچه ها (لار)
ککال - kakal = کوچولو (لار)
ککلوک - kaklūk = کبک (ا)
ککم - kakom = نوعی درخت
 خودروه که میوه آن شبیه بآلبالواست (ش)
ککول - kakul = یال اسب (تا)
ککه - kaka = چرک بسته شده
 روی پوست بدن (خ)
ککه بستن = چرک بستن بر جلد (خ)
ککه واش - kakavāš = علفی
 است که خشک کرده برای دفع کبک در
 جامه خواب ریزند (طب)
ککی ماریم - kakimārim
 لبلاب (م)
ککی وست - kekivest
 سرفه (تا)
کگزه - kogza = دانه های گیاه
 که در میان دانه های خردل مخلوط شده.
 نوعی گیاه وحشی که در مزارع «خردل»
 سبز میشود (لار)
کگو - kagu = برادر (ب)
کل - kel = صدائیکه زنان هنگام
 شادی با آهنگی مخصوص بطور دسته جمعی
 بر می آورند - چین و چروک صورت و لباس
 (لار) - کند و راه دست (تا) - سیار
 زمین (طب)

کل - kol = مغز خوشه خرما
 پیش از شکفتن - کونه خرما (به) - بیدم
 (ک) - گود - گودال کوچک (لار) - کناره و
 لبه تنور (آش) - کسیکه دارای یکپا
 باشد (طا - شی) - نام درختی (لا) - موج -
 پشت - بلندی و پشته - گونه - قسمت گوشت
 دار پشت ماهی - کند در مقابل تیز (گی)
کل - kal = نوعی گوسفند و بز
 که شاخ ندارد - شیاری که از اثر حرکت
 گاو آهن در زمین پیدا میشود (به) - خام
 و ناپخته - فاسق (گی) - گردنه - کوه - شکسته -
 شغل و کار (ک) - یک تکه از ظرف سفالی
 شکسته - کر و ناشنوا (لار)
کل - kolo = پوست درخت و
 میوه و تخم مرغ (م)
کلا - kolā = چاشنی باروت در
 تفنگ (لار)
کلا - kelā = تنور (م)
کلاپشت - kolāpošt = نوعی
 درخت (گر)
کلاته - kelāta = آسیانده طیور (ب)
کلاج - kolāj = احوال و دوین
 (خ) - کلیجه (آش) - کلاغ (گی)
کلاج - kolāj = کلاغ (طب)
کلاچی = ابلق (م) - رگ - غلنجی
کلاره - kalāra = ظرفیکه از
 سرگین میسازند (ک)
کلاژ - kalāž = کت کوتاه و
 نیمه آستین - کلیجه (آش)
کلاس - kelās = نان کره
 مخصوص (قز)

کلباخه - kalbāxa = سوسمار بزرگ (خ)	کلاش - kalāš = یکنوع گیوه (ك) کلاشتن - kelāštan = خاریدن (ل)
کل بام - kalbām = توسری زدن و بمباچه (لار)	کلاف - kalāf = دوریسمان مساوی را که از دو طرف بدست و پای قاطر می بندند تا راه رفتن او مرتب شود «کلاف» مینامند (ط)
کلبر - kolbar = سوراخ هواکش تنور (ا)	کلاک - kalāk = زمین غیر مزروع - لاشه (ک-آ)
کلپاسه - kalpasa = سوسمار (خ - ط)	کلاکت - kalāket = چوبدستی که پشت و اره را بر آن نهاده بدوش گیرند (لا)
کلپک - kalpok = سوسمار بزرگ که درخراسان kalbāxa گویند (لار)	کلاغن - kalāgan = یکی از طیور بزرگ دارای پای بلند و سفیدرنگ از جنس غاز (لا)
کلپه - kolopa = محلی که آب قنات در آن و در پشت آن جمع میشود تا راه عبور پیدا کند (لار)	کلام - kalām = اطاق و محل سکونت (گی)
کلپه - kolpa = چانه (سی)	کلانه - kalāna = اطاقی که دیوارهای آن خشت و گل است (گی)
کل پی سر - kalpeysar = گردن کلفت (آ)	کلاوا - kalāvā = بهن و فراخ (ه)
کانتوک - koituk = سرشیر (ا)	کلاوند - kalāvand = گلاویز و مشغول (کر)
کل تونی - kaletuni = دوک بزرگی که برای نایدن نخب بکار میرود (گی)	کلاونگ - kelāvang = مشغول و گلاویز (خ) - رك: کلاوند
کلج - kalaj = ترتیزك (گی)	کلاوه - kalāva = خرابه - مزبله (ك)
کلچه - kalca = گاونر کوچک (آ)	کلاویز - kelāviz = بکسی مشغول شدن و درآویختن (کر)
کلچه - kolca = نان کوچک روغنی که دارای شیرینی باشد (خ)	کلای - kalāy = خروس (تا)
کلخند - koloxand = پسته کوهی ریز (لار)	
کلدمه - koldoma = نوعی ماهی (م)	
کلر - kolor = گیاهی است وحشی (گی)	
کلس - kalas = حالت سیاهی رفتن چشم (گی)	

کلش - keleš = سرفه (طب)
 کلش - kološ = کاه (لا)
 کلش - kolaš = شیرین و مفسد
 (ك) - کولش (طا)
 کلشک - kolešk = کوپای گندم
 نکوبیده (ا)
 کلشکن - keleşkan = مرغ
 جوجه‌دار (گی)
 کلاف - kelaš = دهن زدن چارپا
 بعلف - دندان زدن و کندن قسمتی از
 چیزی (خ)
 کلاف‌زدن = دندان زدن
 کلقر - kalqar = سنگلاخ (لار)
 کله - kela = اجاق (ا)
 کله‌شغ - kellašaq = سرسخت،
 کردن کش، حرف نشنو (خ)
 کله‌شغی = سرسختی، مقاومت بخرج
 دادن - زیر بار نرفتن (خ)
 کلک - kalak = اجاق (آش) -
 حیل و ونیرنگ (ط) - سفال و خزف (ك) -
 سوراخ (لار) - خربزه (س-سم)
 کلک - kelak = زنج، چانه (لار)
 کلک - kelek = انگشت
 کلک‌تینه - kelektita = انگشت
 کوچک (ل)
 کل‌کشتی - kalkošti = زور
 آزمائی (ش)
 کل‌کشتی کردن = زور آزمائی کردن -
 کشتی گرفتن (ش)
 کلک‌کله - kelek kala = انگشت
 بزرگ «شصت» (ل)

کلکه - kalekka = گلابی جنگلی
 که قابل خوردن نیست (م)
 کل‌کل - kolkol یا kolkel =
 سرفه (م)
 کلکل - kalkal = مواخذه و
 بازخواست بی‌درپی از جانب کسی که پر
 وسواس و عصبی است (لار)
 کلکلی = آدم بهانه‌گیر و پرمدها
 کلکلانی - kolkolāti =
 پرنده‌ای شبیه به بلبل برنگ گنجشک که
 در مزارع بسر میبرد (ش) - گنجشک
 تاجدار صحرائی که مخصوص نواحی
 گرمسیر است (لار)
 کلکلو - kolkolū = پرش با
 يك پا (لار)
 کلکلی - kelkeli = پرچین و
 شکن درموی سر و لباس (لار)
 کلکلیج - kekelij = فضلۀ مرغ
 و خروس (آش)
 کلکو - kelekū = چوبیکه
 گازران بدان جامه کوبند (آش).
 کلگه - kalaga = محلی که در
 آنجا شیرۀ خرما پزند (لار) - محل
 سایه (آ)
 کل‌گرفتن - kelgereftan =
 برخاستن (ب)
 کلیدن - kollidan = کندن
 و گود کردن (خ)
 کله - kella = سر (خ)
 کله‌پا = سرازیر (خ)
 کله‌خور = سرخور (خ)

کلنج - kelenj = نیشگون (لار)
 کلنچار - kalanjār = جدال و
 مناقشه (ط) - رك: کلنچار
 کلنگ - keleng = بزرگ و
 کلان (لك)
 کلنجو - kelenjū = وسیله‌ای
 چوبی که بر سر آن برآمدگی‌های تیز
 فلزی است و با آن بر خمیر شیرینی نقش
 زنند (لار)
 کلنگ - kaleng = ظرف
 سفالی (لار)
 کلنگرو - kelengarū = میوه
 نارسیده درخت سدر (لار)
 کلو - kelow = گیج و منگ
 (در سر بکار می‌رود) (خ)
 کلو - kalvā = فطیر (طب)
 کلوچ - koluc = شانه (کر)
 کلوچه - kolūca = نیم‌تنه (ط)
 کلور - kolūr = ساقه خشک
 گندم (لار) - گود و مقعر (ك) - سوی
 بیدسته و سر و گردن شکسته (آش)
 کلوری = چیزیکه از ساقه خشک
 گندم بافته شده باشد (لار)
 کلوز - kolūz = پوست گردو،
 پیاز و غیره (ن)
 کلوش - kalūš = کاه (گی)
 کلوك - koluk = استخوان
 کفل (ك)
 کلوم - kolūm = خوابگاه
 گاو (طب)
 کلون - kolūn = چوبیکه پشت
 دولنگه در برای بسته شدن می‌گذاشتند (ط)

کله‌زدن = بحث کردن و سر بر سر
 گذاشتن (خ)
 کله‌شخ - kellašax = خودرای
 و خودسر (خ)
 کله‌شق - kallašaq = خودرای
 و خودسر (ط-آش)
 کله‌غاز - kellaqāz یا kallaqāz
 = پرنده‌ایست آبی (طب)
 کله‌کردن = سنگینی کردن يك طرف
 شاهین ترازو و یا تیری که وسط آن را
 درجائی برآمده گذاشته باشند (خ)
 کله‌ملك - kellamalek =
 دوائی که با کلیل‌الملک موسوم است و
 برای تنقیه بکار می‌رود (شی)
 کلم - kalam = استخوان مجوف
 که با آن آهنک نوازند، نی (لار)
 کلم - kelem = خوابگاه گاو (م)
 کلم - kolom = خانه سنگی که
 چوپان در کوه برای نشیمن خود سازد (طا)
 کلمار - kolmār = خیزه‌پشت‌در -
 کلون‌در (طا)
 کلمش - kalamoš = آدم
 کثیف (ب)
 کلمنده - kalmonda = خیار
 چنبر (بو)
 کلمه - koloma = يك نوع ماهی
 است دو برابر کلی (گی)
 کلن - kelen = خاکستر (م) -
 رك: کلین و کلینگ
 کلنچار - kelenjār = بحث و
 مشاجره (خ)

کله - kela = اجاق - بجه حیوان
(م) - شيار (آش) - نهر (طب)

کله پرت - kalapart = بیجا و
پرت و پلا (آ)

کله پاك - kalapok = کلیاسه
بزرگ که در مشهد «کلباخه» گویند (شی)

کله جوش - kalajuš = نوعی
سوپ و در لارستان «کره جوش» گویند (آ)

کله دست - koladast = کسیکه
دست او ناقص باشد (ط)

کله کباب - kalakabāb =
بادنجانی که در آتش کباب کنند (گی)

کله کولی - kalakuli = بز نر (ا)

کله گهري - kalakahri =
محوطه ای که با سنگ چین دوری محفوظ
شده و گوسفند انرا در آن جای دهند (لار)

کله مار - kolamār = خوك
ماده (طب)

کله ن - kelhan = خاکستر (طب)

کلهو - kalhū = نام درختی
است (طب)

کله ورزا - kalevarzā =
حشره ایست دارای جلد بسیار سخت و
شاخهای بلند (گی)

کم - kam = پهلو (هتا) - غربال
(آ) - شکم (ب) - کناره و لبه (د) - برآمدگی
دیوار (شی) - برآمدگی کنار رود یا
دیوار (سی)

کم - kom = زنبور زرد کوچک
(ا) - چوب بالای چهارچوبه در (ط)

کلون - kalun = کار بی حاصل
وعبت (لار)

کلونی = از روی عبت و بدون
نتیجه (لار)

کلی - koli = لانه مرغ (طب) -
جای گرد (سی)

کلی پیج - kolipac = طرف ماهی
کلی پزی (لا)

کلیجه - kaliija = نیم تنه مخملی
یا زربفتی که زنان و دختران در زمستان
پوشند (لار)

کلی چه - kelica = نیم تنه و
کت پوستی (ت)

کلیس - kolis = زوزه و ناله
سگ (به)

کلیس - kelis = نوعی ماهی (طب)

کلیش - kolish = بوریا و حصیر (تا)

کلی غرابیج - koligorābij =
خوراکی که از «کلی» و سبزی و ترشی و
شیرینی پزند (گی)

کلیک - kolik = یک نوع خار (ا)

کلین - kelin = خاکستر (م) -
رک : کلن و کلینک

کلینگ - keling = خاکستر
(م) - رک : کلن و کلین

کله - kola = مرغ و خروس و
هر پرنده و سگ کوتاه دم (آش) - آتش
دان و منقل (گی - طب) - لانه مرغ و
سگ (شی) - سنگر و کمین گاه (لار)

کله - kala = بزرگ (ل-ه) -
باغچه حیاط (خ)

کمه - koma = پناهگاهی که
 شکارچی برای شکار میسازد (شی) - چادر
 سیاه - سابیان (آ)
 کمیل - kameyl = آدم قد
 کوتاه (شی)
 کنار - kenār = پرچین چوبی (م)
 کنار آب - kenārāb - مستراح
 (خ - شی)
 کنارگیلهوا - kenārgilavā
 = بادی که از جنوب شرقی وزد (گی)
 کناروا - kenārvā = بادیکه
 از جنوب وزد (گی)
 کنت - kent = یک طرف بدن -
 یک دست و یک پا (لار) - رک: کند
 کنج - konj = عمامه و دستار (ب)
 کنجا - kenjā = جوال (تا)
 کنجل - konjol = ناهموار و
 دارای چند گوشه (خ)
 کنجو - kenjii = وسیله ایست که
 با آن خمیر شیرینی را شکل میدهند (لار)
 کنجه - kenja = تکه کوچک در
 گوشت که در نهران «کنجه» گویند (شی)
 کند - kand = ده (آ)
 کند - kcond = راه دست (ط-خ)
 کندال - kendāl = بوته ای که
 ریشه آن بمصرف سوخت میرسد (ش)
 کندانان - kondānān = حرف
 درشت و متلك (ت)
 کندر - kandar = چوبی که
 اهرم دولنگه حلب مخصوص حمل آب
 است - زمین زراعتی محصور در یک
 منطقه کوهستانی (لار)

کماج - komāj = نان فطیر -
 نوعی نان کلفت مخلوط با آرد نخود (خ)
 کمانکش - kománkaš =
 خمیازه (آش)
 کامبار - kambār = ساقه و الیاف
 گیاهان دریائی و ساحلی که از آن فرش
 مخصوصی بافند (لار)
 کمبزه - kombeza = خربزه
 کال (ط-شی)
 کمج - kemec = دیک سفالی و
 سرپوش آنرا «نخون» گویند (گی)
 کمپل - kampol = گیاهی است
 که ریشه آن دارای مغزی چرب و
 شکننده است و میخوردند و در بعضی نواحی
 آنرا kampola گویند (لار)
 کمچه - kamca = کج بیل (ک-ل)
 کمر آویز - kamarāviz =
 بوته ای کوهستانی شبیه بمشقه (لار)
 کمرکش - kamarkaš = سوراخی
 که در برج برای لوله تفنگ دیده بانی
 تعبیه میشود - سوراخی که در نیمه دیوار
 حوض واستخر برای کشیدن آب آن
 تعبیه کنند (لار)
 کمش - komeš = چاه کن (آش)
 کمشک - kemešk = هسته ریز
 میوه ها - هسته درخت «کنار» (لار)
 کمل - kamel = ساقه شالی و
 گاورس، نوعی که (م)
 کمو - komow = غربال سیمی که
 با آن آرد الک کنند و در بعضی نواحی
 komū گویند (لار) - رک: کم

کوندور - kondor = زمین بین دو رشته کوه موازی (لار) - نوعی بخور که در آتش ریزند (همه)
کندرو - kandarū = زمین میان دو دره که قابل کشت است (لار)
کندس - kondos = ازگیل و در بعضی نواحی «کنس» گویند (ط-ش-ا)
کندو - kandū = زالو (طب)
کندوج - kandūj = خانه ای که روی چهار پایه برای جمع آوری شالی و گندم سازند (م)
کندی - kondi = کسی که در زنجیر است (لار)
کندیز - kandiz = طناب (آ)
کنده - konda = زباله شده خمیر (آ) - هیزم درشت (خ)
کندهمار - kondemār یا **mār** = گاو پارزائیده (طب)
کنر - kener = تبر - تیشه نوک تیز (لار)
کنس - kones یا **kenes** = ازگیل (طب) - رک: کندس
کنفت - keneft = کثیف و دستمالیده - خجل و سرافکنده - کنف (خ-ط)
کن کن - kankan = چاه کن (آ)
کنگ - kang = بغل و آغوش (لار)
کنگالی - kangali = زنبور (طب)
کنوک - konük = گردوئی که مغز بسختی در پوست جا گرفته و به آسانی از آن جدا نشود (لار)
کنیک - kanik = شبه مانند (لار)

کو - kow = حشره ایست که بر گندم و جو کهنه ظاهر شود (لار) - «تیب» و آن زدن با پا به مقعد کسی است (خ) - فراهم آمده و جمع شده (ب) - خمیده (شی)
کوب - kub = حصیر (تن)
کوپ - kup = حصیر (طب) - رک: کوب
کوبا - kùpā = خرمن گندم (طب) - آلاچیق - شالی یا گندم که روی چهار چوب بسته شود (م)
کوبال - kùpāl = گج کوب (لار)
کوپر - kùpar = بوته (طب)
کوپه - kuppa = توسری زدن (آ)
کوت - kut = سوراخ (به) - روییم انباشته شده (خ) - سنگدان مرغ (ل) - مرغ کروت (آ) - بارمزرعه (ط)
کوتام - kütām = سایه بند مزارع که بر روی آن خوابند و در رشت «کیتام» گویند (ل)
کوترته - kutorte = فاخته (طب)
کوتر چنبلی - cutarcanbali = کبوتر صحرائی (طب)
کوتکه - kùtka = بچه سگ (گی)
کوتوله - kutūla = کوتاه و کوچک (خ)
کوتیموا - kutimvá = بادی که از جنوب شرقی وزد (گی)
کوته - kūta = بچه (ل)
کوتی - kuti = نردبان (م) - رک: کته و کات

کوج - kowj = نیمکت - کانابه -
 سندلی بزرگ (لار)

کوج - kūc = بوج - پوک (طب)

کوجک - kūcak = گوش (ک)

کوجو - kucu = بجه سگ (خ)

کوخ - kux = آلونک - کومه
 (ک) - اجاق و منقل فرنگی (لار)

کور - kowr = چوب کهور (لار)

کورپی - kūrpi = مرغ حق (طا)

کورپه - kurpa = طفل تازه
 متولد شده - تخم تازه بزمن پاشیده
 شده - سالی که بهارش سرد باشد (ک)

کورسک - kūrsag = ماده سگ
 جفت جوی (آ)

کورک - kūrak = پارو - پشت
 (آ) - دمل نرسیده (ط)

کورکوری - kurkuri = بطور
 کورانہ (خ) - مرغی سبزرنگ که
 در فصل پائیز پیدا میشود (گی)

کورکه - kurka = برگه شفتالو
 وهلو (آ)

کورماست - kurmāst = ماست
 وشیر مخلوط که در خراسان «گرماس»
 گویند (طا)

کورمال - kūrmaāl = سوسمار
 (طا) - در تاریکی دست باین طرف آن
 طرف مالیدن و رفتن (خ)

کورمهجه - kūrmejjā = کسیکه
 چشمش متورم و ناراحت است و مژه داخل
 آن میشود (خ)

کورمنجه - kūrmenja = کسی
 که چشمش متورم و ناراحت است و در
 مشهد «کورمهجه» گویند (لار)

کورمه - kurme = جوراب (ل)

کورمههاز - kurmahāz =
 کندوی مگس (م)

کوره - kevera = چرک خشک
 شده اطراف زخم که در خراسان «کبره»
 گویند (لار)

کوروشنه - kurūšna = دانه ایست
 کوچکتر از نخود که بگاومیدهند (آ)

کوره - kovara = سفال - ظرف
 سفالین (لار)

کوره - kūra = پاشنه در (گی)

کوره - kowra = تیر کشیدن
 رگهای دو طرف سر (گی)

کوز - kavaz = لاک پشت (طب)

کوز - kevaz = سوسک بزرگ (خ)

کوز - kuz = جوی و گودال
 جالیز کاری (ط)

کوز - kavez = لاک پشت (م)

کوزل - kūzal = خوشه گندم و
 چوکه در خرمن خرد نشده و باید مجدداً
 کوبیده شود (آش)

کوزوف - kuzūf = مارهای
 کلفت و بی اذیت (لا)

کوزه - kowza = تنوره سماور (برو)

کوزه - kuza = تنگ سفالین
 آبخوری (ط - خ)

کوس بستن - kūsbastan =
 برای حمله آماده شدن و غالباً در
 مورد حیوانات درنده بکار میرود (طا)

کوج - kowj = نیمکت - کانابه -
 سندلی بزرگ (لار)

کوج - kūc = بوج - پوک (طب)

کوجک - kūcak = گوش (ک)

کوجو - kucu = بجه سگ (خ)

کوخ - kux = آلونک - کومه
 (ک) - اجاق و منقل فرنگی (لار)

کور - kowr = چوب کهور (لار)

کورپی - kūrpi = مرغ حق (طا)

کورپه - kurpa = طفل تازه
 متولد شده - تخم تازه بزمن پاشیده
 شده - سالی که بهارش سرد باشد (ک)

کورسک - kūrsag = ماده سگ
 جفت جوی (آ)

کورک - kūrak = پارو - پشت
 (آ) - دمل نرسیده (ط)

کورکوری - kurkuri = بطور
 کورانہ (خ) - مرغی سبزرنگ که
 در فصل پائیز پیدا میشود (گی)

کورکه - kurka = برگه شفتالو
 وهلو (آ)

کورماست - kurmāst = ماست
 وشیر مخلوط که در خراسان «گرماس»
 گویند (طا)

کورمال - kūrmaāl = سوسمار
 (طا) - در تاریکی دست باین طرف آن
 طرف مالیدن و رفتن (خ)

کورمهجه - kūrmejjā = کسیکه
 چشمش متورم و ناراحت است و مژه داخل
 آن میشود (خ)

کول - kaval = تنپوشه سفالین
بیضی شکل که در کوره قنات کار گذاشته
میشود (ط - آش)

کول - kovol = آغل گوسفند در
کوه (آ)

کولاسه - kŭlāsa = توله سگ (خوا)

کولخ - kowlōx = کیسه ای
شبه به لیف حمام از پارچه رنگین که در
آن نخ و سوزن و وسایل خیاطی گذارند (لار)

کولش - kulaš = ته مانده خرمن
بریده شده در زمین (آ) - کاه برنج (م)
کولکافیس - kulkāfis =
مرغیست شبه به گنجشک (گی)

کولو - kulev = نیم تنه آستین
کوتاه چوپانان (لا)

کولر - kŭler = نیم تنه نمدی
آستین دار که گالشها بدوش میاندازند
(تن) - رك : کولو

کولو - kowlŭ = گاویکساله (م)
کولوچ - kulŭc = گردوئی که
مغزش بسختی درمیآید (آش)

کولی - kowli = زن فاحشه و
بدکار (لار) - غربتی و صحراگرد (ط) -
زن سلیطه (خ)

کولی - kŭlī = زن سلیطه (طب)
کوله - kuIa = خمیریکه هنگام
نان بستن از تنور فرو میریزد و در
آورده مجدداً می پزند و بچنین نانی
«کوله» میگویند (آش) - سوراخ پائین
تنور و آدم قد کوتاه (آ)

کوس - kus = فشار - زور (ا)

کوش - kŭš = خارش (طب)
کوش - kowš = پاس و نگهبانی

(ه) - جنوب - کفش (لار) - خارش (س-سم)
کوشم - kŭšem = علفی است که
برتنه درخت میریزد (م)

کوشن - kowšan = صحرا و مزرعه
(آ) - اراضی متعلق بیک دهکده (ک)

کوف - kufā = انبوه توده ای از
خار و بوته برای سوخت زمستان (طا)

کوفت - kuft = نام مرضی است (خ)
کوفت کردن = خوردن و در مورد
اهانت و تعرض بکار میرود (ط)

کوفنی = کسیکه «بکوفت» مبتلا
است در مورد اهانته و دشنام بکار میرود (خ)

کوفل - kŭfal = بلند (گی)
کوفلی = بلندی - قلّه کوه (گی)

کوک - kŭk = خوب و دائر (خ)
کوکرک - kŭkerk = نوعی مرغ

کوهی (طا)

کوکمانه - kukmāna = زخم
هائیکه در سقف دهن پیدا شود (ک)

کوکوره - kukura = جوجه
تیغی (طا)

کوکو - kowgŭ = گل زرد رنگی
که در بهار روید (لار)

کوکگیره - kowgira = سرطان (ک)
کول - kul = غار - حیوان بی شاخ

(ک) - شانه و کتف (ط-آش) - نارس (تا) -
پوست درخت و میوه و تخم مرغ (طب) -

تیه (گی) - ساحل رودخانه و موج دریا
(م) - آدم چلاق (لا) - خاکستر (آ)

- کوله** - **kūlā** = شالی یا گندم که یکجا روی زمین کپه شود (م) آدم قد کوتاه (آ) - دغه و کرت (لا) - واحد وزن خرید و فروش در بوته و خار - پشت و شانه (لار)
- کوله** - **kula** = کوه بی درخت و گیاه - تکه خمیریکه به تنور افتاده و سوخته (ک) - اطاقهای چپری کوچک که در جالیز از شاخ و برگ درست کنند (بیر)
- کوله** - **kowla** = کج و خمیده (خ)
- کوله** - **kavela** = زمین شوره (لار)
- کوله** - **kevela** = پوسته سفید و خشک روی زخم (لار)
- کوله بیج** - **kūlabij** = تاوه مسی (م)
- کولهات** - **kulhāt** = کوههای مرتع که گالشها برای چراندن گوسفند اجاره میکنند (گی)
- کولی** - **kulī** = بزغاله (ا)
- کوم** - **kūm** = شکم (شی) - بی توان از گرسنگی (لار) - فوز (ک)
- کومار** - **kumār** = تخم یک نوع بوته جنگلی (لا)
- کوماله** - **kumāla** = سوراخ پائین تنور (آ)
- کومله** - **kumala** = کومه - گله و دسته، جمعیت (ک)
- کومه** - **kuma** = گله و دسته (ک)
- توده خاک (آش) - کلبه محقر (لا)
- کون** - **kun** = لانه - دخمه مرده (تا)
- کنج و کنار (گی) - سوراخ (ک)
- کون** - **kawan** = نای قنات (ط)
- کوناز** - **kunāz** = آدم کند فهم (آ)
- کونانه** - **kūnāna** = خشک شلوار (لا) - رگ: کونمان
- کوندلان** - **kundalān** = ناچور برخلاف کند (آ)
- کونگرد** - **kūngerd** = قسمت پائین استوانه قنات که بآب ختم میشود (لار)
- کونل** - **kūnal** = ریشه خشک شده درخت «رز» (آش)
- کونمان** - **kunmān** = خشک شلوار (گی) - رگ: کونانه
- کوه** - **keve** = کوچک (لار)
- کوه** - **kova** = گوسفند نر و فرجه (ج) - ستاره پروین (ک)
- کوه** - **kūh** = زیر (کا)
- کویج** - **kvij** = زالزالک وحشی و جنگلی (اس)
- کیال** - **kiyāl** = آب ماست (گی)
- کیالک** - **kiyālak** = زالزالک (شی)
- کیبو** - **kibū** = جای بند شلوار (لار)
- کیپ** - **kip** = بیرون و بی درز - محکم و سفت (آ-ط-ک)
- کیجا** - **kijā** = دختر (م)
- کیجی** - **kiji** = جوجه تازه از تخم درآمده (گی)
- کیج** - **kie** = بز کوهی (لار)
- کیچا کیچا** - **kičakičá** = پرنده ای آبی (طب) - رگ: کچا کچا
- کیدو** - **kaidū** = کوچک (لار)